

KAS JĀZINA PAR ACU VESELĪBU.

- Stāsta oftalmologs **Mārtiņš Ābelītis**.
- Kā iedzīvotāji saudzē savu redzi.

→ 3., 8. lpp.

„Pacientiem nekas nav jādara – viss turpināsies, tikai pie citas dakteres,” saka **Vija Supe-Ābele**, atstājot savu praksi.

→ 5. lpp.

Cena
0,80 eiro
Nr. 51
(11 582)

Mākslas akcija **Septiņi gulētāji** Kuldīgā priecējusi un sajūsminājusi. → 12. lpp.

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Kurzemnieks

Otrdiena, 2020. gada 30. jūnijs

Vienmēr būs darba iespējas

17 studentes no Tukuma, Talsiem, Ventspils un Kuldīgas pabeidza Latvijas Universitātes (LU) Kuldīgas filiāles skolotāja logopēda programmu. Izlaidums 26. jūnijā notika Pilsētas dārzā.

LU Kuldīgas filiāles izlaidums Kuldīgas Pilsētas dārzā.

VALODAS PROBLĒMA PIEAUG AR KATRU GADU

Absolvente Jana Ekšteine no Ventspils novada saka: „Man tas bija turpinājums jau pabeigtajai pirmsskolas un sākumskolas programmai. Pusgads pagāja, un bija vēlēšanās turpināt. Strādāju pirmsskolas izglītības iestādē. Man patīk logopēda profesija, jo neviena diena nav vienāda. Esmu novērojusi, ka bērniem ir daudz sarežģījumu ar valodu.” Tukumniece Eva Grīnberga stāsta: „Bija liela vēlēšanās un mērķis. Strādāju pirmsskolas izglītības iestādē, un šī profesija bija sen lolots sapnis. Es varēju studēt Rīgā, bet Kuldīga ir skaista pilsēta, gribēju ceturtdienās braukt uz šejieni. Bērniem ir grūtības ar valodu, un šī problēma ar katru gadu pieaug. Profesija ir pieprasīta, esmu viena lielā bērnudārzā, kurā vajadzētu vēl vismaz trīs logopēdus.”

Kuldīdzniece Biruta Lagzdiņa stāsta: „Basu skolu likvidēja, un nācu uz pilsētu darbu meklēt. Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā vajadzēja logopēdu. Tad mans ceļš veda uz augstskolu. Šie divi gadi bija jauki, nekad pirms tam ar logopēdiju nebiju saskārusies. Jau strādāju par logopēdi, man patīk. Logopēdi var izpausties ar spēlēm, radošiem uzdevumiem. Arī Covid-19 laikā bērni zvanīja, viņiem patika darboties caur video zvanu.”

ZINĀJA, KĀPĒC ŠEIT ATRODAS

LU Kuldīgas filiāles direktore Ruta Karloviča saka: „Gribējām, lai absolventēm ir svētku sajūta. Šobrīd LU ir vienīgā vieta, kurā ir augstākā līmeņa studiju programma, iegūstot skolotāja logopēda izglītību. Interese par šo

kvalifikāciju ir ļoti liela. Šogad programmai ir pirmais izlaidums. Tā kā notiks visu augstskolu programmu pārkreditācija, lai tās nedublētos vairākās augstskolās, tad šogad šajā programmā uzņemšana nenotiks, bet tas nenozīmē, ka nebūs nākamgad. Šai profesijā vienmēr būs darbs, jo valodas problēmas pieaug.”

Programmas direktore Ilze Vilka saka: „Šis bija ļoti atsaucīgs kurss ar lielu uzņēmību. Ja bija jautājumi, tad bez kautrēšanās zvanīja, jautāja, un mēs risinājām. Studentes zināja, kāpēc uz šejieni ir atnākušas. Arī šajā grūtajā situācijā, kad nebija iespēja veikt praktiskus, īstus pētījumus, atrada atrisinājumus, lai tos veiktu. Viņām ir visas iespējas iet un darīt visu to labāko.”

Lāsmas Reimanes teksts un foto

3. lpp. Kam jāsavāc beigts meža dzīvnieks.

4. lpp. Nosliukušo skaits pieaug pa dienām. Uzmaniģi ūdenī!

4. lpp. No 6. jūlija tiks slēgta Swedbank Kuldīgas filiāle.

IELIKUMS PAZĪSTI, ATBALSTI, SARGĀ!

- Arvja Ančevska vērojumi Ventā.
- Valsts vides dienests strādājis ražīgi.
- 59 sabiedriskie inspektori darbu turpina.
- Kā Jānis Šmēdiņš diķi ar tīklu zvejojis.

→ 6.-7. lpp.

Piektdien, 3. jūlijā:

- Iepirkties bez iesaiņojuma – kāpēc gan ne?
- Pašvaldību reforma. Turpmākie soļi.
- Remontē skolas.
- Aivas Skrickas ziedu brošas no lentītēm.
- Kad dzīvniekam par karstu.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Zilās bumbas stāsti

Daina Tāfelberga

Ik pa laikam feisbukā *uzpeld* sen izbijušās, bet vidējās paaudzes kuldīdznieku sirdīs joprojām mīlā atmiņā saglabātās kafejnīcas *Zilā bumba* fotogrāfijas. Neskaitāmi tagadējie un kādreizējie kuldīdznieki atceras piena kokteiļus un saldējumus, kādus tagad veikalos neatrast. Un tikpat mīļi atceras arī peļķes uz klona grīdas. Un tētukus, kuri algas dienās tur esot iegriezušies *iemest sotaku* (simt gramu kāda grādīga dzēriena) pirms došanās mājup. Bērni jau zināja to dienu un to, ka tētuki būs dāsnāki nekā citkārt.

Komentāros vēstīts, ka 70. gados tur bijis lauksaimniecības produktu iepirkšanas punkts, kā arī rotaļlietu veikals. Man nav iemesla neticēt klasesbiedrenes atmiņām, ka tieši tur, tajā arhitektoniski interesantajā koka būvē, kur tagad stāv Valsts ieņēmumu dienesta akmens nams, mamma viņai nopirkusi vismīļāko lelli. Kas gan vairs atceras, ka tad veikalu nebija tik daudz un rotaļlietas katru dienu nepirka? *Zilās bumbas* komentāros bija kāds agrākās kuldīdznieces stāsts, kurā divreiz izskanēja frāze: „Man vienalga, kāda vara bija...” Jā, bērnam jau vienalga, kāda vara.

„Varbūt kāds par „Zilo bumbu” uzrakstīs atmiņu stāstus drukātā formātā, bet nepieminot, ka vienalga, kāda vara.”

Lielākoties bērības atmiņas ir tās jaukākas. Palasiet Jaunsudrabiņa *Balto grāmatu*, kas sarakstīta pagājušā gadsimta sākumā, kad nebija latviešiem tik labu laiku kā tagad! Māra Zālīte *Piecos pirkstos* apraksta bērību Sibīrijā – totalitārā režīma postu. Bet arī tur caurvijas bērna gaišais skats. Latviešu literatūrā ir daudz brīnišķīgu bērības stāstu. Varbūt kāds par *Zilo bumbu* uzrakstīs atmiņu stāstus drukātā formātā, bet nepieminot, ka vienalga, kāda vara.

Tikko Francijā prestižajā Ansī kinofestivālā uzvaru un līdz ar to pasaules atzinību ieguvusi kādreizējās kuldīdznieces Ilzes Burkovskas-Jakobsenas dokumentālā animācijas filma *Mans mīļākais karš*. Tas ir cits bērības stāsts – par bailēm un neizpratni, ko radīja padomju militārie objekti, režīms un ideoloģiskie meli tolaik, kad bērni uz *Zilo bumbu* pēc saldējuma skrēja. Lasīja pa krūmiem tukšās pudeles, lai netālu uz stūra Liepājas ielas pudeļbodē kapeiciņas dabūtu tam neatkarotajam saldējumam (no atmiņām feisbukā). Un brīnījās par sudraboto Upīškalna monsturu debesīs, jo neviens jau nepateica, kas tas ir.

Saldzinot šīs atmiņas, atcerējos, ko *Mana mīļākā kara* režisore teica par savu bērības pilsētu. Kuldīgā viņa Padomju Savienību neesot jutusi. Pat Ļeņinu te knapi pamanījuši, jo Kuldīga bijusi viena no pēdējām pilsētām, kur Ļeņineklis iepretim *Zilajai bumbai* uzliktis, un viena no pirmajām, no kuras aizvāktis.

TRĪS PAR VIENU

Aktīvo iedzīvotāju fonds izsludinājis projektu konkursus, kuros biedrības un nodibinājumi var iesniegt pieteikumus. Cik viegli vai grūti, jūsuprāt, nevalstiskajām organizācijām atrast naudu ideju atbalstam?

CIK PAŠI VAR, TIK IR

1. Sergejs Ahmaduļins, boksa kluba *Pērkonis* vadītājs Alšungā:

– Pašvaldība atbalsta, kad braucam uz sacensībām, bet pārsvarā, cik paši ar sievu Ilonu varam, tik darām. Mans mērķis ir vispār pilnveidot bērnu fizisko stāvokli. Mans darbs ir Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS). Biedrību dibināju tikai tāpēc, ka redzu, cik fiziski nesagatavoti ir jaunieši, arī stājoties NBS. Par finansējumu runājot, biedrībā *Darīsim*

paši! iesniedzām projektu, lai iegūtu Eiropas finansējumu ringa izbūvei. Veicām aptauju, lai saprastu vajadzību, un uzrakstījām projektu arī par trenāžieru zāli, kur vietējie varētu pavigrot. Pirmo kārtu izgājām, bet Lauku atbalsta dienestā kaut kas nepatīk. Jāatbild uz pieciem jautājumiem, bet pagaidām izskatās, ka diez vai izdosies. Man negribas doties uz pilsētām – gribas attīstīt laukus, bet naudas devēji baidās, vai cilvēki nāks un darbosies. Mūsu biedrībā ir

divas grupas: no septiņiem līdz 11 gadiem trenējas 15 bērnu, bet otrajā grupā vasarā ir tikai pieci. Domāju gan, ka laukiem tas ir labi.

Informāciju par projektiem īpaši nemeklēju. Esmu lasījis grāmatu *Domās spēks*. Tā arī viss sanāk: ir ideja, netīšām uzejam iespēju un rīkojamies. Par Aktīvo iedzīvotāju fondu uzzināju videokonferencē. Aizdomājos, ka arī tur vajadzētu pamēģināt, bet viss palika domu līmenī.

LAUKIEM AIZDEVUMUS NEDOD

2. Aldis Balodis, Skrundas biedrības *Divpadsmit kalēji* (Kalēju ielā) vadītājs:

– Mūsu biedrības mērķi ir specifiski – tā dibināta tam, lai Skrundā apsaimniekotu trīs daudzdzīvokļu mājas. Naudu savām vajadzībām piesaistīt vispār vairs nevaram – bankas nenāk pretī. Vienu projektu par lielu naudu realizējam, vajadzēja

vēl, bet bankas strikti atteica, lai gan mājām ir laba bilance. Skrunda neesot perspektīva. Ja dzīvojam laukos, mums nekas nepienākas. Arī programmas *LEADER* projektos mums vajadzīgo atrast nevaram. Mājas par Eiropas fondu naudu esam nosiltinājuši. Vajadzība kaut ko uzlabot un pielabot ir vienmēr. Sākumā bija grūti pierunāt iedzī-

votājus aizņemt, bet tagad viņi redz, ka situācija ir daudz labāka. Rēķini par apkuri pēc siltināšanas ir stipri mazāki.

Biedrība jau varētu rīkot kādas pasākumus iedzīvotājiem, meklēt naudu šādam mērķim, bet domāju, ka šajos laikos drusku jānogaida. Kad viss norims, tad domāsim.

JAUNIEŠU ATBALSTAM ATROD

3. Ieva Kaltņiece, Kuldīgas jauniešu biedrība *Kaktuss*:

– Nav tā, ka visu laiku strādājam ar projektiem, bet tur, kur esam startējuši, problēmu nav. Parasti skatāmies Valsts jaunatnes starptautisko projektu aģentūras piedāvājumu. Tie ir projekti par nelielām summām. Esam jau braukuši uz pagastiem un plānojam braukt vēl, iepazīties ar jauniešiem, palīdzēt viņiem aizpildīt

brīvo laiku. Lielākoties viņiem patīk, bet viss atkarīgs no tā, ko piedāvājam, kādas metodes izmantojam. Cilvēkam, kas brauc pie jauniešiem, jābūt ar viņiem uz viena viņa, jābūt savējam, jāpatīk tam, ko dara.

Viens no mūsu uzdevumiem ir mudināt jaunos cilvēkus iesaistīties sabiedriskajā dzīvē, pieņemt lēmumus. Tiem jauniešiem, kuriem jau bijusi iespēja kaut kur darboties,

drosme un vēlme darīt ir lielāka nekā tiem, kuri par iespējām nav zinājuši vai nav tās izmantojuši. Mēs cenšamies viņus uzmundrināt.

Aktīvo iedzīvotāju fonda iespējas vēl īsti neesam izzinājuši – visiem ir pamatdarbs, tādēļ laika iedziļināties nav tik daudz.

Inguna Spuleniece

FOTOKOMENTĀRS

Un kāpēc gan ne? Arī tāda var būt pasta ēka kā Snēpeles pagasta Mazsāliju ciemā.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

MANUPRĀT

Rīta junda

Tā jau saka, ka rīta stundai zelts mutē (īpaši vasarā, īpaši lielā karstumā), bet arī miegs no rīta tas saldākais. Abas šīs lietas ļoti labi varu saprast, kopš mājās ienācis kucēns. Tam dzīvnieciņam smilksiens un prasīšanās ārā uzņāk dažreiz četros, dažreiz sešos no rīta. Saulgriežu laikā jau nebija nekādas vainas. Izejam abas pagalmā: es skatos, kā saule aust, putni mostas, sunīte – kur eži gājuši, ko kaķi stāsta. Ir brīvdienas, pēc tam abas varam atkal ierušināties gultā un aizmigt. Bet kas tev deva! Arī kaimiņam ielu tālāk sākas rīta junda! Ja pār visu apkārtni skan *Latvijas Radio 2*, vēl var paciest, bet, kad spaidu kārtā jāklusās *Radio SWH+*, miegs īsti nenāk. Toties dusmas pieaug, jo skaidri zināms, ka uzspiestais koncerts skanēs visu dienu. Gods kam gods – trokšņošanai atļautais laiks pārsniegts netiek, neļaujot sūdzēties pašvaldības policijai. Kaimiņš agri iet gulēt, un vismaz naktī var pabaudīt klusumu. Bet nākamā rīta junda nav nemaz tik tālu...

Inguna Spuleniece

Kurzemnieks

Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.
Žurnālisti: Inguna Spuleniece – 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv;

Daina Tāfelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com;

Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;

Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;

Lāsma Reimane – 63350568, reimane.lasma@gmail.com;

Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.

Literārā redaktore Dina Poriņa – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv,

Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA Jaunais kurzemnieks. Reģ. nr. 1400. Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz Kurzemnieku obligāta. Iespiests

SIA Poligrāfijas grupa „Mūkusalā” Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.

Metiens – 2944.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Galvenais – Šķidrums!

Dace Dzene, pediatre:

– Lai arī pirmais karstuma vilnis ar tropiskām naktīm būs pāri, tas šovasar var atkārtoties vēl, tādēļ jāņem vērā dažas lietas.

Šķidrums ir pats galvenais! Tāpat kā dienviņu zemēs, kur atgādina, ka jādzer, jādzer un jādzer. To, ka no tiešajiem saules stariem var dabūt karstuma un saules dūrienu, cilvēki jau zina. Bet jāatceras, ka īpaši bērni atūdeņoties var arī ēnā. Bērni ir kustīgi – skrien, darbojas, tādēļ svarīgi kontrolēt, cik viņi izdzer. Mazākajiem vajadzētu izdert vismaz litru dienā, lielākajiem – pat pusotru. Turklāt jādzer būtu ūdens. Ja tīru ūdeni iedzert nevar, var piedāvāt citronūdeni. Tomēr bērni ūdeni dzer labprāt, tik jāatceras viņiem to piedāvāt, atgādināt padzerties. Cukurotie dzērieni bērnam rada lielāku enerģiju, bet tas nozīmē arī vairāk kustību un iespēju atūdeņoties. Šķidruma deficīts rada vājuma sajūtu, sāk sāpēt vēders, ir slikta dūša. Šķidruma trūksts arī tad, ja bērns retāk čurā.

Vasarā bērniem parādās alerģijas, nātrene. Ne vienmēr tas ir no pārtikas. Alerģija var rasties arī no saules, no pretodu līdzekļiem. Jālieto pretalerģiskie līdzekļi, un atkal – jādzer šķidrums.

Saules aktivitāte ir ļoti liela. Jālieto aizsargkrēmi, noteikti jāvalkā galvassega. Bērniem līdz gada vecumam karstumā vispār nevajadzētu atrasties laukā.

Viņiem ir sliktāka termoregulācija. Labāk palikt izvēdinātā, vēsā istabā, nevis iet laukā it kā svaigā gaisā.

Ja zīdāinis tiek barots ar mātes pienu un atrodas komfortablos apstākļos, viņam ūdeni dzert nevajag. Mamma pienā tā ir pietiekami daudz. Ja mazulim ūdeni dod vēl, tad viss kuņģītis piepildās ar to. Bet, ja tomēr karstumā kaut kur jāiet un bērns ir izsvīdis, padzerties var piedāvāt. Tomēr svelmē palikt telpās bērnam būs veselīgāk, jo ratiņi jau karsē paši par sevi.

Ja dzīvoklis ir saules pusē, grūti to uzturēt vēsu. Atkal jāraugās, kā dara dienviņu zemēs. Jāvēdina naktī, bet dienā logi jāaizklāj ar žalūzijām. Var izmantot arī ventilatorus. Ir dzirdēts, ka dzīvoklī izkar samitrinātus palagus. Tas mitrina gaisu, bet neatdzesē telpu. Drīzāk rada tropisku klimatu.

Peldēšanās, protams, atsvaidzina. Bet arī to nevajadzētu darīt pašā svelmē. Ja mājās ir baseins, jāskatās, kāds ir ūdens. Ja nav ūdens cirkulācijas, var savairoties enterovīruss, kas var izraisīt arī meningītu. Bērnu plunčāšanās jākontrolē.

Bet galvenais jebkurā gadījumā ir šķidrums.

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

„Lielākais drauds acīm šodien ir telefons. Visu laiku ar degunu esam ekrānā. Tā ir 21. gadsimta slimība. Lai acis atpūtinātu, telefons jānoliek malā. Ikdienā tas jālieto ar prātu. Vajag paskatīties pa logu tālumā,” saka acu ārsts Mārtiņš Ābelītis.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā sargājat savu redzi?

Enija Grēta Filippova, skolniece:

– Sēžot ilgu laiku pie datora vai mācoties, cenšos acis atpūtināt ik pēc stundas. Izeju ārā svaigā gaisā vai atrodo ko citu, ar ko novērst uzmanību no ekrāna. Izpildu vingrinājumus acīm – tos atrodo internetā. Tādu tur netrūkst. Pret sauli aizsargāju ar saulesbrillēm.

Gunārs Ezerkalns, pensionārs:

– Ikdienā acīm lielas slodzes nav. Cik nu televizoru paskatos vai avīzi izlasu. Datoru neizmantoju. Lasīšanai lietoju brilles. Šad tad redzi pārbaudu, cenšos vismaz reizi gadā. Ja saule par spilgtu, mēdzu nēsāt saulesbrilles.

Baiba Graudiņa, strādā veikalā:

– No spilgtās gaismas sargāju ar saulesbrillēm. Diemžēl reizēm tās aizmirstu mašīnā. Ikdienā brilles nav vajadzīgas, jo man bijusi lāzērooperācija, kas neliedz nēsāt saulesbrilles. Dēlam mācu acis pasargāt, liekot cepuri ar nagu un valkājot saulesbrilles, kuras arī viņš mēdz aizmirst mašīnā.

Monta Bērziņa, Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto (Jauno žurnālistu skola)

Līvija Aišpure, pašlaik nestrādā:

– Par to īpaši nedomāju. Saulainajās dienās cenšos nēsāt saulesbrilles, jo ar tām jūtos ērtāk. Vingrinājumus acīm izpildu ļoti reti. Man acīm nav lielas slodzes, ko radītu dators vai telefons, jo tos izmantoju maz. Redzi pārbaudu reizi gadā vai divos.

Luīze Kovaljonoka, skolniece:

– Ja ilgi lietoju telefonu vai datoru, paņemot pauzi, paskatos ārā pa logu tālumā. Tas palīdz acis atpūtināt. Valkāju saulesbrilles. Redzi nekad nepārbaudu, jo ar acīm nav īpašu problēmu.

Jānis, šoferis:

– Uzlietu saulesbrilles. Ikdienā man brilles vajadzīgas lasīšanai. Tās lietoju regulāri, citādi lasīto neredzu. Redzi pārbaudu reizi gadā.

LASĪTĀJS JAUTĀ

Beigtais dzīvnieks jāsavāc medniekiem

Kurzemnieka lasītājs Mārtiņš stāsta, kā viņam nav izdevies atrast diensētu, kas no radnieku kapu kopīgas novāktu slimu un jau pēc laika mirušu meža dzīvnieku, tādēļ jautā, kurš valsts dienests šādā situācijā var palīdzēt.

Mārtiņš stāsta, ka pirms Jāņiem Gudenieku pagasta Ūdru kapsētā bija ieklīdusi slima stirna. Piederīgie zvanījuši Pārtikas un veterinārajam dienestam, kur atbildēts, ka par šādu situāciju neatbild. Ieteikuši zvanīt savam inspektoram, kurš atbild par šo pagastu. Arī inspektors nav varējis palīdzēt, bet ieteicis zvanīt Kuldīgas novada pašvaldības policijai. Tā ieteikusi zvanīt Gudenieku mežzinim. Tikmēr slimā stirniņa jau nomirusi. Atbraucis vietējais zemnieks Rihards Bierands un mirstīgās atliekas aizvedis aprakt. „Kurš atbildēs par to, lai beigto stirnu savāktu? Ko mums kā iedzīvotājiem vajadzēja darīt?” grib noskaidrot Mārtiņš.

Gudenieku pagasta pārvaldes vadītāja Daina Bērende stāsta, ka tur par šo situāciju neesot ziņots. Tādu gadījumu iepriekš neesot bijis, tādēļ nav konkrēta plāna, kā pareizi rīkoties. Bet, ja vīrietis būtu ziņojis pārvaldei, tad sadarbībā ar medniekiem tiktu organizēta beigto stirnas novākšana un aprakšana.

Valsts meža dienesta medību kontroles daļas vadītājs Valters Lūsis skaidro, ka tādas situācijas ir šī dienesta pārziņā, tādēļ jārīkojas vietējam mežzinim: „Pareizi būtu, ja cilvēkam pēc paziņošanas PVD vai pašvaldības policijai pašam nekas vairs nebūtu jādara. Iestādes tālāk varēja sazināties ar mūsu

darbiniekiem. Medījамie dzīvnieki ir mūsu kompetence. Saņemot informāciju par bojāgājušu, vienkārši jāorganizē aprakšana. To dara mednieki vai pašvaldība. Ja ir ievainots, tad mežzinim jāaicina veterinārārsts, kurš izvērtē, vai dzīvnieks ir ārstējams vai nepieciešama eitanāzija. Par ārstēšanu ir sarežģīts jautājums, jo klīnikas parasti strādā ar mājdzīvniekiem.”

Gudenieku mežzinis Ervīns Sermolis skaidro, ka stirnas savākšana kapos bijusi ar viņu saskaņota. Saņemta informācija par sākotnēji dzīvo, vēlāk mirušu dzīvnieku, sazinājušies ar R. Bierandu, kurš ir vietējā mednieku kolektīva vadītājs. Viņš solījis situāciju atrisināt un to arī izdarījis.

Jolanta Hercenberga

Izraudzīti jauni vadītāji

Pašvaldības aģentūru *Kuldīgas novada sociālais dienests* turpmāk vadīs Sarmīte Segliņa, bet par kapitālsabiedrības *Kuldīgas siltumtīkli* valdes priekšsēdi kļuvis Andris Aniņš. 25. jūnijā domes sēdē viņus sveica deputāti.

Dienesta darbs ir pazīstams

Iepriekšējā sociālā dienesta vadītāja Maruta Jautaike devusies pensijā. S.Segliņu konkursa komisija izvēlējusies no sešiem pretendentiem. Jaunajai vadītājai ir otrā līmeņa augstākā profesionālā izglītība iestāžu un uzņēmumu vadībā un maģistres grāds vadības zinībās. Izglītība iegūta Liepājas universitātē. Pašvaldībā par grāmatvedi viņa strādājusi kopš 2004. gada, sociālajā dienestā – kopš 2005. gada. No 2017. gada tur bijusi galvenā grāmatvede. Maģistres darbā S.Segliņa pētījusi sociālās uzņēmējdarbības iespējas Kuldīgas novadā. Iesaistījusies Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācijā, kļūstot par šīs nozares vēstnieci novadā.

„Sociālā dienesta darbs man ir ļoti labi zināms. Esmu gatava censties mazināt birokrātiju, darbu vairāk virzot uz cilvēciskām vērtībām. Diemžēl dažkārt šķiet, ka aiz papīru kalniem tās šad tad pazūd,” uzskata jaunā dienesta vadītāja.

Atgriežas dzimtajā pusē

A.Aniņš starp 15 kandidātiem uz KS vadītāja amatu atzīts par labāko. Viņš smejas, ka ideju no Rīgas atgriezties dzimtajā novadā pasteidzinājis vīrusa laiks. „Esmu dzimis Laidu pagasta Sermītē, kur dzīvo vecāki. Desmit gadu vecumā viņi mani atsūtīja uz pilsētu, kur Viļa Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijā mācījos komercklasē. 10. klasē sadraudzējāties ar līdzšinējo *Kuldīgas siltumtīklu* vadītāju Artī Robertu. Pēdējos mācību gadus pat dzīvojam vienā dzīvoklī. Tad devos uz Ventspils augstskolu mācīties ekonomiku un pārvaldību ar specializāciju finansēs un IT jomā. Turpat mācījos maģistrantūrā, bet tā ģimenes apstākļu dēļ palika nepabeigta,” skaidro A.Aniņš.

Viņš strādājis Ventspils pašvaldībā, bijis arī tranzīta kompānijas finanšu vadītājs – sākumā Ventspilī, tad Rīgā. Piecus gadus strādājis Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā par padomes locekli. Pēc pilnvaru termiņa beigām darbojies dažādu privātu projektu finanšu vadībā. Pirms diviem gadiem kļuvis par finanšu direktoru Latvijas Hokeja federācijā (LHF). Darbojas arī kā finanšu vadītājs uzņēmumā *Hokeja akadēmija*. Tā ir LHF meitas kompānija, kam uzticēts Rīgā rīkot nākamā gada pasaules čempionātu. „Tagad ir doma palikt tikai federācijā, kas ir nodibinājums. Šos pienākumus ar darbu Kuldīgā varu apvienot, bet ar *Hokeja akadēmiju* darāmo ne,” skaidro A.Aniņš.

Jaunais vadītājs uzskata, ka pārņem saprātīgi pārvaldītu pašvaldības uzņēmumu, kurā, viņaprāt, nekāda revolūcija nebūtu jātaisa.

A.Roberts, kurš kopš gada sākuma vadīja gan KS, gan *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* (KKP), saka: „Abiem uzņēmumiem liela atbildība, bet KKP darāmā ir daudz vairāk.”

Inguna Spuleniece
Lāsmas Reimanes foto

Swedbank filiāli Kuldīgā slēdz

No 6. jūlija tiks slēgta *Swedbank Kuldīgas filiāle*. Kā skaidro bankas pārstāvis Jānis Krops, šāds lēmums pieņemts tāpēc, ka vairums klientu pakalpojumus tagad izmantojot attālināti.

Bankas pārstāvis aicina darījumus kārtot internetbankā, neskaidrību gadījumā zvanīt uz konsultāciju centru pa tālr. 67444444, kas pieejams 24 stundas diennaktī. Ja tomēr vajag tikties klātienē, tas būs darāms citā filiālē, piemēram, Ventspilī, Kuldīgas ielā 25a. Vizīte jāpiesaka internetbankā, lai nav jāgaida rindā. Pēdējā diena, kad klientu konsultants būs pieejams Kuldīgā, ir 3. jūlijs.

Lai plašāk izglītotu par internet-

bankas iespējām, *Swedbank* sadarbībā ar Kuldīgas bibliotēku 16. jūlijā no 10.00 līdz 18.00 aicina uz semināru un individuālām konsultācijām. Iepriekš jāpiesakās bibliotēkā.

Kuldīgas novada domes pārstāve Kristīne Duļbinska skaidro, ka pašvaldība nav vienprātis ar uzņēmuma lēmumu un uzskata, ka filiāles slēgšana nav novada iedzīvotājiem draudzīga rīcība, jo vairāku grupu, īpaši senioru, ikdienu tas apgrūtinās. Taču pašvaldība šo lēmumu nevar ietekmēt. K.Duļbinska atgādina: ja iedzīvotājiem vajag palīdzību bankas attālināto pakalpojumu izmantošanā, to var lūgt Kuldīgas un pagastu bibliotēkās.

Jolanta Hercenberga

11 nometnes bērniem

Vecāki aicināti pieteikt bērnus vasaras nometnēs, ko rīko Kuldīgas novada izglītības iestādes, biedrības, organizācijas un cilvēki individuāli.

Interesentiem jāpiesakās pie nometņu vadītājiem. Jūnija domes sēdē šovasar deputāti lēma finansiāli atbalstīt 11 nometnes. Projekta mērķgrupa ir novadā deklarētie bērni un jaunieši vai novada izglītības iestāžu audzēkņi. Ja nedēļu pirms nometnes sākuma ir brīvas vietas, atļauts uzņemt dalībniekus, kas deklarēti citur.

Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansētās nometnes

- No 6. līdz 11. jūlijam – **Jauno Latvijas patriotu skola** (diennakts nometne 4. – 10. kl. skolēniem. Padures pagasta *Kamenītēs*, vadītājs Viesturs Zviedris, tālr. 26165856).
- No 1. līdz 11. jūlijam – **Cīnītāja gars** (fitnesa centrā Smiļšu ielā 24, Jeļena Mieziņa, 26405549, no septiņiem līdz 16 gadiem).
- No 3. līdz 8. jūlijam – **Gadžetiem brīvdienas – par veselu, sportisku un radošu jauniešu!** (diennakts nometne 1. – 6. kl. skolēniem. Atpūtas bāzē *Dambi Pelčos*, Zane Pelčere, 29730623).
- No 13. līdz 24. jūlijam – **Ielecām vasarā** (deju nometne no septiņiem līdz 12 gadiem Smiļšu ielā 24, Jeļena Mieziņa, 26405549).
- No 27. jūlija līdz 1. augustam – **Esi zirgā!** (diennakts nometne no 11 līdz 15 gadiem Snēpeles pagasta *Luniņos*, Ilonda Reita, 26405549).
- No 20. līdz 31. jūlijam – **Kuldīgas florbola nometne 2020** (Kuldīgas florbola kluba biedriem no 14 līdz 16 gadiem sporta skolas bāzēs, Ivo Solomahins, 29810990).
- No 7. līdz 14. augustam – **Piedzīvojumu nedēļa 2020** (diennakts nometne no astoņiem līdz 16 gadiem Padures pagasta *Priežkalnos*, Ivo Odītis, 29480926).
- No 3. līdz 14. augustam – **Kamolis** (sporta namā Virkas ielā 13, Gunta Jankovska, 28353904, no 11 līdz 14 gadiem).
- No 10. līdz 14. augustam – **Āra dzīves ABC** (diennakts nometne Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas 7. kl. skolēniem skolā un skautu mežā *Tigava Padurē*, Ilonda Reita, 29349488).
- No 27. jūlija līdz 5. augustam – **Kukaiņu pasaules noslēpumi** (diennakts nometne bērniem un jauniešiem ar īpašām vajadzībām no septiņiem līdz 16 gadiem atpūtas kompleksā *Draudzība* Nīcas novada Bernātos, Gunīta Meiere, 29668074).
- Nometne **Reāli piedzīvojumi** KMZ3. klases skolēniem notika jau jūnijā.

Inguna Spuleniece

Noslīkušo skaits pieaug pa dienām

Aizvadītajā sestdienā, 27. jūnijā, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) ugunsdzēsēji glābēji no ūdenstilpnes Skrudas novadā izcēla vienu noslīkušu cilvēku. Šādi pat izsaukumi VUGD saņemti gan 24., gan 25. jūnijā.

Šī gada sešos mēnešos VUGD no dažādām ūdenstilpnēm Latvijā jau izcēlušī 56 noslīkušos. Saskaņā ar Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra datiem, noslīkušo cilvēku skaits var būt lielāks, nekā tas parādās VUGD datos, jo gadījumos, ja noslīkušais jau ir nogādāts krastā un nav jāmeklē, ugunsdzēsēji glābēji uz notikuma vietu neizbrauc, un tas neparādās dienesta statistikas datos. Lielākoties cēlonis ir neapdomīga un pārgalvīga rīcība, kā arī nezināšana, kas noved pie traģiskiem negadījumiem. Pērn veikti 104 glābšanas darbi uz ūdens, kuros kopumā izglābti 36 cilvēki.

Gada siltākie mēneši ir laiks, kad notiek visvairāk nelaimes gadījumu pie un uz ūdens – 2019. gadā laika posmā no maija līdz septembrim izglābti 24 cilvēki, kuri bija nonākuši dažādās nelaimēs, izbaidot ūdens priekus, bet traģiski atpūta pie ūdens pērn beidzās 49 cilvēkiem.

Alberts Dinters

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Deg šķūnis, auto grāvmalēs, trako ar laivu

22. jūnijs sākas ar to, ka patruļa pamanā nepilngadīgu personu, kura lieto alkoholiskos dzērienus. Jaunietis tiek pie protokola. Tad ziņa, ka 1905. gada ielā klist kaķis, kuram ir veselības problēmas. Informācija nodota dzīvnieku ķerājam. Pienāk informācija, ka Kuldīgas tirgū kādai personai nozagts maks. Apkopojam visus video novērošanas ierakstus un informāciju nododam Valsts policijai (VP). Tad nākas traukties uz Priedaini, jo tur pie atkritumu urnām saldi čuč kāds vīrietis. Aizbraucam, bet dusošais pieceļas un dodas savās gaitās. Tad ziņa, ka uz Spāru līnijas Vārmes pusē grāvī atrodas automašīna. Paziņojam VP, jo tā ir viņu kompetence.

23. jūnijs. Nakts melnumā ziņa, ka Kaļķu ielā iet vaļā skaļas svinības. Aizbraucam, vainīgie tiek nokaunināti, mūzika izslēgta. Pēcpusdienā zvans, ka pa L.Paegles ielu lielā ātrumā traucas kāds spēkrats. Iesakām ziņot VP. Kad pienāk Līgo nakts, tiek saņemts zvans par to, ka dārziņos Akāciju ielā tiekot dedzināts liels ugunskurs. Aizbraucam, ar īpašnieku izveicam pārrunas, redzam,

ka viņš ir sagatavojies un blakus nolīcis lielu toveri ar ūdeni.

24. jūnijs. Trijos naktī traucamies uz ugunsgrēku Pētera ielā, kur deg šķūnītis. VP nododam video novērošanas ierakstus, kuros redzams iespējamais dedzinātājs. Vakarā saņemam zvanu no kādas sievietes, ka Nabes ezerā vairākas personas trako ar jaudīgu motorlaivu, draudot apgāzt citus laivotājus. Informācija nodota VP, kas sola, ka no Liepājas izbrauks ekipāža ar kuteri. Tad signāls, ka pie Padures vecā karjera ir klaiņojoši suņi, kuri, iespējams, saķēruši meža dzīvnieku. Informācija nodota tās puses mednieku kolektīvam un dzīvnieku ķerājam.

25. jūnijs. Signāls, ka vecā Mežvaldes ceļa grāvī atrodas automašīna. Paziņojam VP. Jau vakarā zvans par skaļas mūzikas atskaņošanu Darba ielā. Aizbraucam, no kārtotajam, ka iestājas miers, bet tas nebūt nebūs vienīgais izsaukums uz šo adresi.

26. jūnijs. Semināra parkā guļ aizsvīnējies līgotājs. Pamodinām, pasniedzam protokolu. Tad signāls, ka Vējiņa parkā kaujas jaunieši. Kopā ar VP kaušļi tiek aizturēti. Piecos pēcpusdienā zvans no

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

VP, ka kādā sētā Rendas pagastā tiek svīlināts kaut kas indīgs. Kad aizbraucam, priekšā jau ir ugunsdzēsēji glābēji. Vakarā signāls, ka pie Īvandes diķa nepilngadīgie gan pīpē, gan lieto grādīgus dzērienus. Tā kā esam aizņemti, informācija nodota VP.

27. jūnijs. Lielākais darbs tiek vēltīts protokolu sarakstīšanai, kuri pēc tam tiek atstāti aiz grēkāju auto logu tīrītājiem. Vēl šajā dienā invalīdu stāvvietā tiek pamanīts motocikls. Persona, kura pie tā pienāk, nevar uzrādīt ne braucamā tehnisko pasi, ne vadītāja apliecību. Tiek sazvanīts moto īpašnieks, ar kuru veiktas visstingrākās iespējamās pārrunas, braucamais prom tiek aizgādāts, pielietojot stumšanas metodi.

28. jūnijs. Zvans par to, ka kafējnicā *Rezidence kafe Venta* netiek ievērota fiziskā distancēšanās. Tur ierodamies gan mēs, gan VP. Četros no rīta atkal braucam uz Darba ielu, jo tur atkal skaļi klausās mūziku.

Šīs nedēļas laikā neapzinīgiem auto vadītājiem sarakstīti 16 protokoli.

Alberts Dinters

Košais peoniju uznāciens

Septīto gadu Pelču pagasta *Ziedoņos* tiek rīkoti dārza svētki, lai apskatītu krāšņos teju 400 šķirņu peoniju ziedus.

„Saistībā ar situāciju valstī un visā pasaulē šķita, ka šogad interese būs mazāka. Bet nē! Dārzs zied, cilvēki brauc un priecājas,” sagaidot *Kurzemnieku*, saka saimniece Dagnija Voika. Sākotnēji viņai bažas radījis arī tas, ka nav bijusi kārtīga ziema un peonijas būtu varējušas izziedēt jau maijā. „Tomēr zied savā laikā, kad ir īsākā nakts un garākā diena.”

14 gados ir savākts ap 400 šķirņu. Katru gadu uzziedot arī kas jauns: „Pieaudzis krūms skaitās no trīs gadiem. Pirmajā gadā, kad jaunais uzzied, zieds vēl nav tik pilnvērtīgs.” Arī *Ziedoņu* īpašniece aizraujas ar selekciju – sējeņi ziedot, bet līdz reģistrēšanai vēl neesot tikusi. „Katra selekcionāra sapnis ir radīt īpašo ziedu, bet mātei dabai ir savi plāni, tāpēc vienmēr neizdodas. Piemēram, saliekot kopā divas šķirnes, var veidoties visdažādākās kombinācijas. Kas būs iznācis, varēs redzēt pēc pieciem gadiem, jo sēkļaņa dīgst pusotru gadu un trīs gadus aug.”

D.Voikai patīk viss neierastais, piemēram, tādās ir peonijas kā kaktusu dālijas ar interesantu ziedu formu. „Tās ir intersekciju grupas peonijas. Tas nozīmē,

„Pasaulē ir ļoti daudz peoniju šķirņu – līdz 2007. gadam bija reģistrēti astoņi tūkstoši. Par šiem gadiem nākušas vēl klāt,” saka *Ziedoņu* saimniece Dagnija Voika, kuras dārzā to ir ap 400.

ka krustojumā ir krūmveida un lakstainā peonija. Viena no topa šķirnēm ir ‘Etched Salmon’ – tai ir regulāra un pareiza rožveida forma, taisns kāts, nav sānu pumpuru.”

Saimniece stāsta, ka peonijas neesot kaprīzas, bet dažī noteikumi pastāvot gan. „Jāraugās, lai ir saulaina vieta, lai tuvumā nav lielu koku vai lielu augu, lai tās nav ēnā un slapjā vietā. Vienai

no otras jābūt vismaz metra atālumā. Svarīgi ir stādam pareizi sagatavot bedri. Jārok 60 x 60 cm, apakšā jāliek spainis vecu kūtsmēslu, komposta vai kūtsmēslu aizvietotāja, bedri aizpilda ar neitralizētu kūdru, kas sajaukta ar dārza zemi. Pieber pāris sauju pelnu, arī komplekso minerālmēslu. Protams, virsmēsls vajadzīgs. Līdz ziedēšanai tas jādara vismaz trīs reizes ar kādu

'Cherry Twist'.

'Lorelei'.

'Etched Salmon'.

'Daisy Coronet'.

'Pastel Splendour'.

'Old Faithful'.

komplekso mēslojumu, pēc noziedēšanas – vienu reizi. Nedrīkst peoniju dobi aizmirst jūlijā. Tajā laikā augam vajag pietiekamu mitrumu un rudens mēslojumu, kas nesatur slāpekli vai kurā tā ir ļoti maz.”

Latvijā, ieskaitot *Ziedoņus*, esot astoņas peoniju audzētavas. Savā starpā audzētāji sazinoties maz. „Ir konkurence kā visās citās nozarēs,” atzīst D.Voika. „Vien-

gais pasākums, kurā piedalos, ir Latvijas Stādu audzētāju biedrības rīkotā *Stādu parāde* Siguldā. Tur arī visi peoniju audzētāji tiekamies un apskatām, kas kuram izdevies. Katru gadu cenšamies pabrukt pa Eiropu – divreiz ir būts Vācijas audzētāju dārzos, arī Holandē, kas ir puķu audzētāju Meka. Darba pietiek visu gadu. Ziemā ir internets, bildes, apraksti un saņņi par nākamo sezonu.”

Dakterīte dodas atpūtā

Pelču doktorātā 30. jūnijs ir pēdējā darbdiena ģimenes ārstei Vijai Supei-Ābelei, un no 1. jūlija pagastā darbu sāks ārste Laima Jansone.

„Pacienti nekā nav jādara – viss turpināsies, tikai pie citas dakteres,” saka V.Supe-Ābele.

MEKLĒ GADU

Ārstes prakse V.Supe-Ābelei vēl ir Kuldīgā, Planīcas ielā. „Arī tur vairs nestrādāšu. Darba attiecības pārtraucu pilnībā – došos pelnītā atpūtā.” Šādam solim daktere gatavojusies gadu. „Viens gan – neaizvietojamu cilvēku nav. Jāprot aiziet. Lai man piedod, bet domāju, ka ir tādās profesijas, kurās jāprot aiziet, kamēr cilvēks vēl spēj uz sevi paskatīties paškritiski. Došanās pelnītā atpūtā nebija spontāns lēmums – viss notika lēnām, un līdz tam gribēju visu sakārtot, lai būtu, kas praksi pārņemtu. Bet tā izrādījās problēma! Sāku meklēt jau pagājušā gada rudenī. Vairāk nekā 20 jauno kolēģu mediķu beidza akadēmiju, bet neviens pat nepiezvanīja, lai gan par praksi biju aizsūtījis visus datus. Tagad gan viss ir nokārtots.”

Daktere atzīst, ka grūtākais darbā esot tas, ka cilvēks pie ārsta nāk ar noliegumu, ar negācijām: „Man ir vēlme un zināšanas vi-

„Visiem novēlu mācīties dzīvi iekrāsot. Mums apkārt ir tik daudz skaista,” saka ilggadējā ģimenes ārste Vija Supei-Ābele.

ņam palīdzēt. Bet grūti strādāt, ja viss tiek uztverts negatīvi. Ir jābūt abpusējai sadarbībai.” Ne reizi vien pagasta iedzīvotāji dakterei veltījuši labus vārdus. V.Supe-Ābele smaidot saka: „Lai kļūtu par labu ārsti, jāmiļ cilvēki.”

IZBAUDĪS VASARU UN SALIDOS

Vijas dzimtais pagasts ir Ēdole, pēc pamatskolas viņa devusies mācīties uz Ventspils māsu skolu. „Man vienmēr gribējies palīdzēt dzīvniekiem, cilvēkiem. Cik atceros, bērniībā gribēju kļūt par bērnu dārza audzinātāju. Taču apstākļi izveidojās tā, ka māsu skolu beidzu ar labām sekmēm, un tas pamudināja mācīties tālāk.”

Par ārsti V.Supe-Ābele strādā kopš 1981. gada. Pirmo gadu vēl bijusi internatūrā jeb, kā šodien to dēvē, rezidentūrā. Pēc studijām strādājusi Rīgā, bet vēlāk pārcēlusies uz Kuldīgu. „Studiju gadi bija ļoti jauki. Šogad aprit 40, kopš beidzām augstskolu. Kurss salidojumā pie manis Kuldīgā tiksies 11. jūlijā. Visus gadus esam sazinājušies, Dace Ročāne no Baldones ir labākā draudzene arī šodien. Mūsu grupā vēl mācījās Kuldīgas okuliste Gunta Lopatina.”

Taujāta, ko darīs pēc 30. jūnija, ārste atrauc: „Baudīšu dzīvi un vasaru! Esmu aktīvais cilvēks – neesmu sēdētāja. Man ir daudz vaļasprieku. Dziedu korī *Ventava*, kas ir gluži kā otra ģimene; man patīk dārzs, puķes, arī ceļot – mēs laivojam. Domāju, ka daudz lasīšu, jo ilgu laiku neesmu to darījusi. Mani aizrauj detektīvi, un pēdējais no izlasītajiem ir *Klusējošais pacients*. Taču patīk arī citi žanri. Vairākkārt esmu pārlasījusi *Džeinu Eiru*.”

Ārste lepojas ar saviem bērniem: meita Ilze saistīta ar mākslu un ir Kuldīgas mākslinieku rezidences vadītāja, bet Zane darbojas biznesā. Labas attiecības esot arī ar dzīvesbiedru Raimonda jau pieaugušajiem bērniem.

Bērniem patīk

Kopš 12. jūnija pagasta centrā bērni brīvo laiku var pavadīt jaunajā labiekārtotajā laukumā, kurā ierīkots rotaļu komplekss, šūpoles, vingrošanas stieņi un āra mūzikas instrumenti.

Pēta, lai veidotu taku

Pagasta entuziasti projektā *Kopa – kopienu pārdomāta atbilstība nolēmuši veidot pastaigu taku.*

Kopienas dalībnieki 13. jūnijā devās izpētes pārgājienā pa *Latvijas Valsts mežu* teritoriju un atklāja vairākas takas, kas iepriekš nav iepazītas. Pēc tam aktīvistu

Kopš rotaļu laukuma atklāšanas teju ik dienu vairākas stundas tur pavada Ketlīna Kreicberga, Ivonna Kalnmales, Rebeka un Krista Serdantes. Meitenēm vislabāk patīk šūpoles.

Projekts *Aktīvās atpūtas laukuma izveide un teritorijas labiekārtošana Pelču ciemā* īstenots ar programmas *LEADER* atbalstu. Kopējās izmaksas ir 53 946 eiro, bet Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējums ir 18 029 eiro.

nolēma, ka veidos apļveida taku ar atpūtas un piknika vietām. Paredzēts uzklaut ekspertu viedokļus, kur tās ierīkot. Nākamajā reizē plānots mežā iekopt apkārtni. Projekts tiek īstenots Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai pasākumā *Starpteritorijā un starpvalstu sadarbība*.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

59 sabiedriskie inspektori darbu turpinās

Sabiedriskie vides inspektori turpmāk darbosies tikai zivju resursu aizsardzībā un uzraudzībā.

To nosaka 11. jūnijā Saeimā galīgajā lasījumā pieņemtie grozījumi Vides aizsardzības likumā, kas likvidē regulējumu par šādu inspektora statusa piešķiršanu dabas aizsardzībā. Pašlaik ir 64 sabiedriskie vides inspektori – Valsts vides dienesta (VVD) pilnvaroti cilvēki, kuri tiesīgi kontrolēt zvejas un maksķerēšanas noteikumu ievērošanu. No tiem 59 turpinās darbu arī pēc 1. jūlija, informē dienesta pārstāve Kristīne Kļaveniece.

Zvejniecības likuma grozījumi, kas stāties spēkā 1. jūlijā, nosaka: šiem inspektoriem būs tiesības pārbaudīt ar zivju resursu ieguv-

vi saistītās darbības, tai skaitā ūdenstilpēs un to tuvumā apskatīt vietu, pārbaudīt dokumentus, zivju ieguves rīkus un lomu, apskatīt mantas, izcēlt nelikumīgos rīkus un lēmuma pieņemšanai nodot tos atbildīgajai iestādei: VVD, Dabas aizsardzības pārvaldei vai pašvaldības policijai.

2019. gadā sabiedriskie inspektori patstāvīgi atklājuši un uzrakstījuši protokolus par 48 pārkāpumiem, soda naudā iekasēti 1656 eiro.

Šāda inspektora statusu VVD piešķir uz diviem gadiem. Ja pienākumi pildīti labi, termiņš bez atestācijas tiek pagarināts vēl uz diviem gadiem. Inspektoru reģistrs: www.vvd.gov.lv/sabiedribas-lidzdaliba.

Alberts Dinters

SPECIĀLISTA KOMENTĀRS

(Sākums 16. jūnijā.)

Galvenie ūdens kvalitātes faktori

Olga Revina, zinātniskā institūta Bior zivaudzētavas Tome Peļču filiāles veterinārārste

Akvakultūrā tikpat svarīgs faktors kā pietiekams skābekļa daudzums ir ūdens temperatūra.

Zivis ir aukstasiņu dzīvnieki (poikilotermi), un tas nozīmē, ka metaboliskie* procesi atkarīgi no vides temperatūras. Spēcīgas un pēkšņas temperatūras izmaiņas ir bīstamas un veselībai var nodarīt lielu kaitējumu. Pieļaujamā temperatūras starpība ir 3°C, un tas obligāti jāņem vērā, transportējot zivis no vienas ūdenstilpes uz citu. Strauja temperatūras maiņa irku atstības laikā var izraisīt kāpura kropļības un nāvi. Dažādām sugām ir atšķirīga optimālā augšanas un barošanās temperatūra. Zivīm ir arī apakšējā un augšējā letālā temperatūras robeža.

Lašveidīgajām vispiemērotākā ir 13–18°C. Ūdens temperatūrai paaugstinoties, zivju barošanās kļūst intensīvāka. Tomēr šī uzve-

dība turpinās tikai apmēram līdz 18°C. Virs šīs robežas ātrgriba un barības uzņemšana krasi samazinās un apstājas. Ir svarīgi apzināties, ka pastāv apgricizta sakarība starp barošanās intensitāti un patērētā izmantojamību. Tā foreles aptuveni 18°C vēlas baroties ļoti intensīvi, tomēr apstājas netiek pietiekami sagremots. Siltums virs 20°C var radīt veselības problēmas, pat nāvi.

Toties intensīvai karpu un līņu audzēšanai optimālā temperatūra ir 20–25°C. Karpveidīgo zivju metabolismis un gremošana sāk palēnināties, kad ūdens ir zem 15°C. Zem 10°C karpas baroties pārtrauc.

* Metabolisms – vielmaiņa

(Par citiem ūdens kvalitātes faktoriem – nākamajā tematiskajā atvērumā).

Saskatīt skaistumu, ne vien lomus

/Pieredzējuša makšķernieka vērojumi Ventā/

Venta pavasarī visos laikos vilinājusi makšķerniekus gan no visas Latvijas, gan tuvākajām kaimiņzemēm. Kā nu ne, ja tā ir viena no upēm, kurā atļautajā laikā var tikt gan pie kārtīgas lašveidīgās zivs, gan izslavētajām Ventas vimbām. Bet, kad šo zivju aktīvā sezona beigusies, iestājas klusums.

Šoreiz Kurzemnieks met izaicinājumu vienam no Latvijas redzamākajiem makšķerniekiem, kurš teju katru dienu sociālajos tīklos izliek foto ar saviem lomiem. Makšķernieks ar 25 gadu pieredzi, regulārs copes sacensību dalībnieks un rīkotājs, plēsīgo zivju bieds ARVIS ANČEVSKIS. Viņš ar pamatīgu arsenālu Kuldīgā ierodas saulainā svētdienā.

KĀ TIKT PIE LABA ĶĒRIENA

Venta Arvim ir sveša – būs izaicinājums izmānīt no tās labu lomu. Ap 11.00 upē ielaizāmie nedaudz virs pilskalna. Pirmais pārsteigums pieredzējušajam makšķerniekam ir krāces un straujā tece, kas viņam liek mēģināt no ūdens izmānīt kādu sapalu. Par labu tiek atzīts sudraba krāsas māneklis, jo uz to jau pēc otrā metiena reaģē asaris. Pirmā nopietnā zivs piesakās vien nieka desmit minūtes kopš starta. Arvis paspēj vien nobrīnīties par pamatīgo kampienu, bet zivs tā arī paliek ūdenī.

Pēc copes viņš atzīs: „Patiesībā tas, ko es šodien darīju, nav mans lauciņš. Esmu pieradis makšķerēt citādi, bet Latvija ir ļoti skaista, un katrā vietā jāmeklē saskatīt arī dabas skaistumu, ne vien lomus. Ikvienam, kaut vai vienkārši laivotājam, jāredz tas, ko šodien redzēju es: skaistos krastus, ārkārtīgi dzidro ūdeni, kurā var redzēt gan to, kā ūdens šūpo zāles, gan zivis, kas tajās slēpjas. Tas ir tā vērts! Makšķerēšana šādā skaistā upē ir bauda. Skaidrs, ka Venta ir bagāta ar zivīm, bet makšķerēšana arī Āfrikā ir makšķerēšana, un arī ome katru dienu necep pīrādziņus.”

AR ZĀLĒM AIZVIEŅM TRAKĀK

„Venta ir labs potenciāls,” secina Arvis. „Aptuveni 20 izvilktu asaru, kādi desmit norāvās, trīs pamatīgi vizuļa grābieni no lielo zivju puses, no kurām vienu pat

redzējām, – tas bija pamatīgs sapals. Mēs pa upi laidāmies pusdienas laikā, saulainā dienā un lielā vējā. Esmu pieradis, ka parasti zivīm aktīvā barošanās notiek agri no rīta vai vēlu vakarā. Var jau būt, ka Ventā ir citādi. Bet tas nav rādītājs. Jāņem vērā tas, ko redzējām.”

Tā kā pēdējos gados nav bijusi kārtīga ziema un Ventā – kārtīga ledus iešana, upe saaugusi pilna ar ūdenszālēm. Lai nu kā, makšķernieks mēģina ar maksīlgo ēsmu veikli izlavīriet starp zālēm un to iemest precīzi brīvajos laukumos.

„Jā, Venta ir zāļaina, bet tā ir daudzās vietās. Ar zālēm kļūst aizvien trakāk. Es zinu, ka ir tādas pašvaldības, kas tīrīja ar tehniku, dodot upei otro elpu. Tas ir svarīgi nārstā zivīm, jo tām vajag tīru, oļainu grunti. Zālēs zivis nenārsto, vismaz ne Latvijas lepnumus lais un vimbas. Tagad viss aizaug – upe savā ziņā sevi apēd. Protams, zālēm jābūt, bet, kas par daudz, tas par skādi,” tā A.Ančevskis.

Patīkamas izjūtas viesmāksliniekam rada tas, kādi ir Ventas krasti – cik daudzās vietās tie ir neskarti. Tāpat ir neveltota jūsmošana par zivju bariem, kas redzami peldam zem laivas. Copmanis neatlaidīgi mērcē ūdenī maksīlgo sudraba ēsmu, par ko lielu interesei izrāda tieši asari.

BĒRNIEM ZIVIS JĀRĀDA UPĒ

„Ak, kungs, kas par zivju bariem!” paspūk Arvim. „Starp citu, to vajadzētu rādīt bērniem. Zivis dabiskajā vidē, nevis veikala plauktos vai uz pannas. Pat es, kurš makšķerēju visu savu dzīvi, aiz sajūsmas iekļiedzos, redzot šos skatus.”

Nākamais pārsteiguma sauciens no copmaņa atskan tad, kad viņa pludināto ēsmu sagrābj pamatīgs sapals. Laivā esošie, pateicoties dzirdrajam ūdenim, to labi var saskatīt. Kā pēckāv novērtē makšķernieks, svārs varētu būt ar trim

Lai arī liels loms iet secen, Kurzemnieka uzaicinātais copmanis Arvis Ančevskis ir gandarīts par dienu skaistajā Ventā.

kilogramiem. Sākas neilga, bet spraiga cīņa. Makšķernieks cenšas zivi nokausēt, bet tā – atbrīvoties un iesprukt slēptuvē zālēs. 0:1, jo uzvar zivs, kas pēc asa cirtiena no āķa atbrīvojas. Arvis lēni apšēžas uz laivas malas, nopūšas un ilgi lūkojas tur, kur paspūka lielais loms.

„Lielā zivs par mani šodien pasmējās... Iespējams, izmantoju nepareizos māneklus, jo pašā sākumā labu potenciālu uzrādīja sudraba krāsas rotīņš un es pie tā turējos visu laiku,” secina A.Ančevskis. „Ja būtu sācis ēsmu mainīt, iespējams, pukotos, ka vajadzēja palikt pie pirmās. Man radās iespaids, ka tie sapali, kurus redzējām, bija pie pašas grunts. Lai rotīņu izvadītu pa zālēm, jāvelk virs tām, bet sapali bija pārāk slinki, lai celtos augšā tam pakāļ. Tomēr trīs sapalu copes nepilnas stundas laikā ir ļoti labi.”

SAPLŪST AR DABU

Kopējais maršruts pa upi bija deviņi kilometri. Pa ceļam ir ļoti daudz vietu, kur

varētu slēpties ij sapali, ij līdakas. Katra tiek kārtīgi apspīngota gan no laivas, gan krasta, bet nekas vairāk par asarīšiem neķeras. Kā novēro Kurzemnieks, viesis, kā tas pieņemts korekto copmaņu vidū, katrā zivij pirms atlaišanas iedod buču. Pāris reižu nākas laivu airēt klāt vietai, kur vizulis zālēs iekēries tā, ka bez auklas pārraušanas no tām neatbrīvoties. Vējš tajā dienā bija tik spēcīgs, ka vietām, kur upes straume ir lēna, laiva vai nu stāvēja uz vietas, vai arī tika pūsta pret strauti.

„Pilnīgi noteikti Ventā gribēsies vēl atgriezties. Lai arī es esmu pieradis pie daudz plašākiem ūdeņiem, uzvāra, uzvāra. Pievieno veselus sīpolus, lauru lapas, piparus un lēni vāra 30 min. Buljonu izkāk, pievieno sagrieztus burkānus, vāra desmit minūtes, pievieno kartupeļus un vāra, kamēr gatavi. Pieber sāli. Zivju gaļu atīra no asakām un pievieno zupu! Pasniedz ar kārtīgu daudzumu sasmalcinātu dillju.

Alberta Dintera teksts un foto

Arvis Ančevskim šī bija otrā reize, kad viņš makšķerēja Ventā. Lai ēsmu trāpītu tur, kur vajag, dažu brīdi nākas pamatīgi atvērties, un makšķerkāts izliecas teju uz otru pusi.

„Katram būtu jānovērtē ne vien upju bagātība ar zivīm, bet arī fantastiskie dabas skati. Tas vien ir tā vērts. Lai jau cope paliek otrajā plānā!”

Visas potenciālās zivju vietas tiek pamatīgi izpētītas. Ja vajag, arī no krasta.

Covid-19 laikā Valsts vides dienests strādājis ražīgi

Kopš marta, kad Latvija izsludināta ārkārtējā situācija, Valsts vides dienesta (VVD) inspektori visā valstī pārbaudījuši vairāk nekā 9000 makšķernieku un zvejnieku, Kurzemē bijis 110 pārbaumu.

Maija beigās laika apstākļi uzlabojās un zivis sāka nārstot, tāpēc palielinājās arī maluzvejnieku aktivitāte. VVD inspektori kopā ar Alūksnes novada pašvaldības inspektoriem Alūksnes ezerā aizturējuši divas pārkāpēju grupas. Vienai lomā bija vairāk nekā 70 kg zivju, nārstojoši brekši, kā arī līņi un sapali. Abos gadījumos ierosināta administratīvā lietvedība. Maluzvejnieki tiks sodīti par makšķerēšanas un zvejas noteikumu pārkāpšanu, bet tiks arī aprēķināti viedei nodarītie zaudējumi. Tā kā pārkāpums izdarīts laikā, kad visās ūdenstilpēs aizliegts ar tīkliem zvejoj jebkādas zivis, zaudējumi tiks aprēķināti pieckārtējā apjomā.

Alberts Dinters

MARTĀ, APRĪLĪ UN MAIJĀ

- Liepājas reģionālā vides pārvalde sarīkojusi 51 pārbaudi, apskatot 142 ūdens objektus, izņēmusi 33 nelikumīgus zvejas rīkus, pārbaudījuši 664 makšķerniekus un zvejniekus. Pārbaudes bijušas Liepājā, Nicas, Rucavas, Grobiņas, Durbes, Pāvilostas, Aizputes, Priekules, Vaiņodes, Skrundas, Alsungas, Kuldīgās, Saldus un Brocēnu novadā.
- Ventspils reģionālā vides pārvalde organizējusi 59 pārbaudes Ventspilī, Ventspilī, Talsu, Dundagas, Kandavas, Rojas, Mērsraga, Tukuma, Jaunpils un Engures novadā. Apskatīts 160 ūdens objektu, izņemti 35 nelikumīgi zvejas rīki, pārbaudīts 701 makšķernieks un zvejnieks.
- Latvijā apskatīts 2211 ūdens objektu, notikušas 1197 zvejas kontroles, pārbaudīts 9101 makšķernieks un zvejnieks, izņemti 561 nelikumīgs zvejas rīks, ierosinātas 255 administratīvās lietvedības. Sodīti 296 cilvēki – lielākā daļa (254) par makšķerēšanas vai licencētās makšķerēšanas noteikumu pārkāpumiem. Kopumā noteikta soda nauda – 21 622 eiro.

MAKŠĶERNIEKU STĀSTS

Kā mēs diķi ar tīklu zvejojām

Daudziem Kuldīgās iedzīvotājiem nav jaunums, ka viens no labākajiem Latvijas pludmales volejbolistiem Jānis Šmēdiņš ir ne vien teicams bumbas dzinātājs, bet arī kaislīgs makšķernieks, jo nereti sociālajos tīklos viņš atrada gana brangus lomus. Bet, lai pie tiem tiktu, nereti atgādās pa kuriozām, par kuriem Jānim azotē ir gana daudz stāstu.

„Visa notika tā. Reiz, pirms gadiem 15, savācāmie draugu kompānija, kas nolēma atpūsties un nosvinēt draugam dzimšanas dienu. Svinējām pie pazīnām, kuriem ir privāts diķis. Saimnieki pēkšņi saka: varot uz nakti ielikt tīklu. Sacīts – darīts. Šķīnī sameklējam aizvēsturisku tīklu, kāpjām

laivā un airējam diķī iekšā. Ieliekam tīklu, peldam malā.

Nav noslēpums, ka dzimšanas dienas svinības mēdz būt ilgas un trakulīgas. Arī šoreiz ap pieciem no rīta neviens vēl nebija aizgājis gulēt. Tika nolemts, ka jābrauc lūkot, kādi lomi ir tīklā. Laivā sasežamies četri vīri, viens – mans draugs basketbolists, kuram augums ir divi metri bez kakla. Pieairējam pie tīkla un pa diviem ņemamies to celt laukā. Skatāmies, ka tajā sapinušies smuki līņi. Velkam un pēkšņi jūtam, ka nārbā iepīnies arī kaut kas brangs un tas kāb spuroties pretī. Līdaka! To redzēt grib visi četri un piemetas pie tās laivas malas, pār kuru tiek vilkts tīkls. Likumsakarīgi, ka

šādām atrakcijām laiva nav paredzēta, – tā ar slaidu loku apmetas otrādi, un visi pēkšņi atpompas ūdenī. Sākas panika! Metamies peldēt uz krastu un pēkšņi dzirdam, ka basketbolists, kurš pie apgāztās laivas palika pēdējais, sauc: „Ei, ko jūs tur ņematies ar to peldēšanu! Te takš nav dziļš!” Pamatam acis atpakaļ un redzam, ka divmetriģais čomiņš stāv diķa vidū uz kājām – ūdens līdz krūtīm.

Tā viņš vienā angļu mierā, ar vienu roku velkot laivu, ar otru tīklu, iznāca krastā. Atšķīrībā no mums, kuri sākotnējā panikā mēģināja atcerēties visas bērnībā apgūtās peldēprasmes.”

Pierakstīja Alberts Dinters

Ineses Slūkas zīmējums

RECEPTES

Katrina Spuleniece-Aišpure, uztura speciāliste

Zivis jāēd!

Ja pieejamas zivis, veselīgu maltīti pagatavot ir viegli. Zivis un dārzeņi veido labu garšas un uzturvielu buķeti, un tiks uzņemti gan vitamīni un minerālvielas, gan veselīgie tauki un olbaltumvielas.

Cepiet zivis cepeškrāsnī vai uz pannas, pasniedziet ar svaigiem salātiem, vāriet zupu! Tās ir vērts iekļaut uzturā.

FORELE AR ĶIPLOKU SVIESTU

Vajadzēs: 2 foreles, 3 tējk. sviesta, 2 ķiploka daiviņas, 1 cukiņi, 1 sarkano sīpolu, 1 papriku, 6 ķirštomātus, citronu, 2 tējk. pesto, citronpiparus un sāli.

Kā pagatavot. Taisa ķiploku sviestu: sajauc rīvētu ķiploku ar mikstu sviestu, pievieno citronpiparus un sāli. Noskalo un nosusina zivis, ar ķiploku sviestu iesmērē gan iekšpusi, gan ārpusi. Liek cepties uz grila 10–12 minūtes. Dārzenus noskalo, nožāvē, sagriež šķēlītēs un liek uz grila, cep, kamēr gatavi. Liek traukā, aplaska ar svaigu citrona sulu, pievieno pesto un pasniedz ar zivi. Jāatceras, ka grilam jābūt uzslušam, taču bez uguns. Lai zivs āda nepieliptu pie restēm, to iesmērē ar eļļu vai sviestu.

UPES ZIVJU ZUPA

Vajadzēs: 1 kg upes zivju, 5 nelielus kartupeļus, 2 burkānus, 2 nelielus sīpolus, 2 lauru lapas, 5 graudu piparus, 2 l ūdens, sāli, svaigas dilles.

Kā pagatavot. Zivis iztīra un sagriež gabalos, aplej ar ūdeni, uzvāra. Pievieno veselus sīpolus, lauru lapas, piparus un lēni vāra 30 min. Buljonu izkāk, pievieno sagrieztus burkānus, vāra desmit minūtes, pievieno kartupeļus un vāra, kamēr gatavi. Pieber sāli. Zivju gaļu atīra no asakām un pievieno zupu! Pasniedz ar kārtīgu daudzumu sasmalcinātu dillju.

SALĀTI AR KŪPINĀTU ZIVI

Vajadzēs: kūpinātu zivi, 1 lielu vārītu kartupeli, 2 nelielus svaigus gurķus, 100 g rukolas, saujū pākšu zirņiņu, 1 ēd.k. sasmalcinātu svaigu pētersīļu. Mērcei – 3 ēd.k. laima sulas, 1 tējk. miziņu, 6 ēd.k. olīveļļas, sāļi un piparus.

Kā pagatavot. Lielā bļodā vai uz liela šķīva liek rukolu, pievieno sakapātus pētersīļus, šķēles sagrieztu gurķi, nelielos gabaliņos sagrieztu vārītu kartupeli. Katliņā uzvāra ūdeni un divas minūtes blanšē zirņu pākstis. Pēc tam nosusina un atdzesē. Pievieno salātiem. Zivi notīra, saplēš nelielos gabaliņos un liek klāt salātiem. Pagatavo mērci. Ar putojamo slotiņu vai blenderi puto laima sulu, miziņas un olīveļļu, līdz mērce krēmīga. Pieliek sāļi un piparus. Pirms pasniegšanas pārlej salātiem un viegli sajauc.

Redzēt varavīksni krāsās

Inta Jansone
Lailas Liepiņas foto

Tad, kad redze kļūst vājāka, tiek meklēta speciālista palīdzība, un kopš gada sākuma mūspuses iedzīvotāji var doties uz Kuldīgas veselības centru, kur trīsreiz mēnesī pieņem Ziemeļkurzemes reģionālās slimnīcas Kurzemes acu centra oftalmologs jeb acu ārsts MĀRTIŅŠ ĀBELĪTIS.

Ventspils slimnīcā šāds centrs darbojas kopš 2014. gada, bet filiāle Kuldīgā atvērta šīgada februārī. M.Ābelītis centrā strādā kopš 2017. gada. Oftalmologs specializējies kataraktas operācijās, bet ambulatori pieņem pacientus no 18 gadiem.

Vai Kuldīgā pacientu daudz?

Cilvēki nāk – darba pietiek. Visbiežāk sūdzas, ka redze kļūst sliktāka. Nāk ar dažādām problēmām, piemēram, acs grauž, tā ir apsārtusi. Statistiski pierādījies, ka no slimībām visbiežākā ir katarakta. Tā ir acs caurspīdīgās lēcas apduļķošanās. Kad katarakta izveidojusies, lēca sabiezē, kļūst duļķaina, un gaismas stari nenonāk līdz tīklenes receptoriem. Katarakta ir viens no redzes pasliktināšanās cēloņiem, īpaši cilvēkiem gados, taču tā ir ārstējama. Cilvēki nāk arī ar dažādiem iekaisumiem, ar glaukomu.

Vai tā ir tā sauktā plēvīte acī?

Īsti ne, bet tautā parasti tā sauc. Causpīdīgo, veselo acs lēcu var nodēvēt par logu, kam laika gaitā rodas aizduļķojums un mikroplaišņi. Gaismai grūti apduļķotajai lēcai izlauzties cauri, tāpēc redze aizmiglojas.

Acs ir ļoti trausla.

Pēc idejas acs nav trausla, bet dažas tās struktūras gan ir. Tāpēc kataraktas operācija ir sarežģīta – tā notiek zem mikroskopa.

Vai strādāt tehnoloģiju laikmetā ir vieglāk?

Varētu teikt: gan jā, gan nē. Protams, ir lielākas iespējas veikt sarežģītākus izmeklējumus. Tas dod lielāku skaidrību. Līdz tam nekad tik precīzi nav varēts izmeklēt, ja šodien salīdzinām ar laiku pirms divdesmit gadiem. Kā piemēru var minēt vēzi. Nav jau tā, ka pirms simt gadiem nebija – to nevarēja diagnosticēt. Tas pats ar actiņām. Nav tā, ka klāt būtu nākušas jaunas slimības. Tagad tās var precīzi diagnosticēt un ārstēt. Līdz ar to visu laiku jāseko līdzi jaunākajam un jāpilnveido sevi.

Kā cilvēks sev var palīdzēt, lai acis saudzētu?

Ievērot darba un atpūtas režīmu. Agrāk brāzienu *Nebojā redzi!* no vecākiem varēja dabūt, lasot zem segas lukturīša gaismā. Kas ir lielākais drauds šodien?

Telefoni. Visu laiku ar degunu esam ekrānā. Tā ir 21. gadsimta slimība. Lai acis atpūtinātu, telefons jānoliek malā. Ikdienā tas jālieto ar prātu. Ik pa brīdim vajag paskatīties tālumā, piemēram, pa logu ārā vai istabas pretējo sienu.

Vai arī dators ietekmē redzi?

Ne tik ļoti kā telefons. Šodien datoros iestrādātas vajadzīgās aizsargfunkcijas. Pirmajiem datoriem

„Gaismai grūti apduļķotajai lēcai izlauzties cauri, tāpēc redze aizmiglojas.”

„Uz profilaktisko pārbaudi vajadzētu doties regulāri. Jo agrāk redzes traucējumi tiks konstatēti, jo lielāka iespēja problēmu novērst un izārstēt,” saka acu ārsts Mārtiņš Ābelītis.

„Visu laiku ar degunu esam telefona ekrānā. Tā ir 21. gadsimta slimība.”

nekādas aizsardzības nebija, tāpēc priekšā lika aizsargu.

Vai līdz ar to redze vairāk pasliktinās jaunajai paaudzei?

Tā ir – jaunākajiem pasliktinās vairāk. Lielākajai daļai jānēsā brilles.

Vai modernās tehnoloģijas nevar palīdzēt tā, lai brilles nebūtu jānēsā?

Īsi uz to nevar atbildēt. Lāzerekorekciju var taisīt tad, kad redze ir stabilizējusies. Ja tā vēl progresē, to nevar darīt. Piemēram, no mīnus divi ar lāzerekorekciju uztaisa pa nullēm, bet, ja progresēs vēl, pēc kāda laika atkal būs mīnuss.

Bet kā zināt, kurā brīdī lāzerekorekcija der?

Jābūt kontrolei. Divus gadus novēro: ja redzei nekas nemainās, tad var taisīt.

Vairumam redze pasliktinās pēc 50 gadiem. Kādēļ tā?

Tādēļ, ka actiņai muskuļi vairs nevar sarauties, atslābt. Tie paliek

Šodien moderna tehnika ļauj noteikt precīzu diagnozi.

vienā pozīcijā – tāluma redze ir laba, tuvumam jau nepieciešamas brilles. Sūdzības par redzes pasliktināšanos pārsvarā ir līdzīgas, bet cēloņi – atšķirīgi. Bērni vairāk saskaras ar infekciju slimībām, jauniņi un pieaugušie – ar dažādām traumām. Vecākiem cilvēkiem izplatītākās saslimšanas ir jau minētā katarakta vai glaukoma, kā arī citas distrofiskas izmaiņas acs dziļākajās struktūrās

Vai saulainā laikā jāliek saulesbrilles?

Jā, noteikti. Jāmeklē tādas, kurās 99-100% bloķē UVA un UVB (ultravioletie stari). Pelēcīgākām lēcām būs pareizāka attēla krāsu kontrasts. Atcerieties, ka lēcu stiklu tumšumam un to krāsai nav nekāda sakara ar UV staru bloķēšanu. Ja tādu aizsargfiltru nav, tad labāk iztikt bez saulesbrillēm.

Cilvēki nodarbojas ar fiziskām aktivitātēm. Vai arī acis jāvingrina?

Tas vairāk jādara maziem bērniem, lai trenētu redzes asumu.

Kādi apstākļi var redzi ietekmēt?

Neveselīgs dzīvesveids, kaitīgi vides faktori. Ja runājam par kataraktu, tad tā ir saule.

„Pie oftalmologa jānāk tad, kad redze pakāpeniski vai strauji pasliktinās.”

Cik bieži vajadzētu doties pie acu ārsta?

Par redzi vajadzētu rūpēties un regulāri doties uz profilaktisko pārbaudi. Cilvēkiem līdz 60 gadiem

tā būtu nepieciešama reizi divos gados, bet pēc 60 redze jāpārbauda ik gadu. Pie oftalmologa jānāk tad, kad redze pakāpeniski vai strauji pasliktinās, arī tad, ja acu zonā ir spiedošas vai asas sāpes.

Kādēļ izvēlēties kļūt par oftalmologu?

Jau no bērnības zināju, ka strādāšu medicīnā. Esmu ārsts ceturtajā paaudzē. Oftalmoloģiju kā specializāciju izvēlējos studiju gados. Liels nopelns ir mammai – arī viņa ir acu ārste.

Strādājat Kurzemes acu centrā. Vai esat ventspilnieks?

Esmu kurzemnieks, dzimis Priekulē. Sešu gadu vecumā pārcēlāms uz Liepāju, tagad dzīvoju Ventspilī, braucu pieņemšanā arī uz Kuldīgu.

Vai ir doma centra darbību vēl paplašināt?

Protams, ir plāni, bet pagaidām par tiem skaļi nevēlētos runāt. Jau tagad pēc Stradiņiem un Gaiļezera esam lielākais acu centrs Latvijā. Pie mums brauc arī no otras Latvijas malas, piemēram, Alūksnes. Pacients operējas pie mums, jo Rīgā lielas rindas. Kurzemes acu centrā pagaidām strādājam trīs dakteri, katrs ar savu novirzienu.

Ko labprāt darāt brīvajā laikā?

Sportoju, dodos uz treniņzāli, mazliet arī paskrienu. Bieži kopā ar ģimeni apbraukājam Ventspils novadu, Kurzemi, pārējo Latviju. Īpaši vīrusa laikā, kad ciemos ne pie viena nevarēja doties, devāmies apskatīt dabas takas. Mums patīk ceļot. Patīk pastaigas gar jūru. Bet, kad tā visu laiku ir blakus, katru dienu uz turieni neeju. Kad aizbraucu citur, jūtu – kaut kā pietrūkst.

Pastāstiet par ģimeni!

Neesam liela: es, sieva Lidija, dēls Roberts, kuram ir deviņi mēneši, un kaķis.

Vai arī dzīvesbiedre strādā medicīnā?

Nē, Lidija ir darba drošības aizsardzības speciāliste.

Vai ir izveidojies kāds tēva un dēla rituāls?

Jā. Svētdienās eju ar dēlu pastaigās. Tas ir kā akmeni iecirst! Svētdienā ir mammas diena. Pa darbdienu palīgs esmu tik daudz, cik atļauj darbs. Visbiežāk mājās pārrodos uz vakariņu laiku.

Vai arī pats gatavojat ēdienu?

Brokastis uztaisu, savu reizi vakariņas.

Atminoties skolas laiku, vai bijāt vairāk teicamnieks vai hulīgāns?

(Smejas.) Mācījos labi, bet piezīmes dienasgrāmatā arī bija. Mācēju abas lietas apvienot.

Ar ko skolas laikā aizrāvāties?

Dziedāju korī, esmu piedalījies Dziesmu svētkos. Mūzikas skolā gāju, akordeonu spēlēju. Vēl arī sportoju: nodarbojos ar cīņu, trenējos jātnieku sportā un airēšanā.

Intas Jansones teksts un foto

Ideja, kuru ir vērts īstenot

Aktīvo iedzīvotāju fonds (AIF) jau ir izsludinājis gan stratēģisko projektu konkursu, gan rīcības projektu konkursu, un biedrības un nodibinājumi var iesniegt pieteikumus.

Aktīvo iedzīvotāju fonda projektu dienā Kuldīgā dalībniekiem jāpiedalās arī radošā pārbaudījumā.

Lai būtu vairāk izpratnes par to, ko fonds dara un kādi ir konkursa noteikumi, visā Latvijā tika rīkotas projektu dienas. Kuldīgā to vadīja Kurzemes NVO centra valdes priekšsēde un AFI koordinatore Kurzemē Elīna Immere.

KAS IR AKTĪVO IEDZĪVOTĀJU FONDS?

AIF ir Eiropas ekonomiskās zonas (EEZ) un Norvēģijas finanšu instrumenta programma. Norvēģija, Islande un Lihtenšteina kā donorvalstis finansē dažādas programmas Eiropas Savienības (ES) valstīs. No 2014. līdz 2021. gadam 15 valstīs paredzēts ieviest 23 programmas 2,8 miljardu vērtībā. Visās tiek īstenota programma *Pilsoniskā sabiedrība*, kam izveidots vienots zīmols – AIF (*Active Citizens Fund*). Donorvalstis izstrādājušas vairākas programmas, kurām piešķir naudu. Tās aptver zinātni, sociālos pakalpojumus, uzņēmējdarbību utt. Viena no jomām ir arī pilsoniskā sabiedrība.

Visās valstīs fondu administrē biedrības, nodibinājumi, to ap-

Biedrību pārstāvjiem Kuldīgā par Aktīvo iedzīvotāju fondu stāsta Kurzemes NVO centra valdes priekšsēde un AIF koordinatore Kurzemē Elīna Immere.

vienības. Mērķis: stiprināt cilvēku līdzdalību un vairot mazaizsargāto iedzīvotāju grupu spējas. Visi sadarbojas ar EEZ/Norvēģijas finanšu instrumenta biroju Briseļē.

KĀ AFI IENĀCA LATVIJĀ?

2018. gadā, kad donorvalstis noslēdza līgumu ar Latviju, programmai vajadzēja atrast administratoru. Atklātā konkursā varēja pieteikties NVO apvienības. NVO centri kopā ar Latvijas Pilsonisko aliansi un Latvijas Lauku forumu izveidoja apvienību un startēja konkursā. Lai

jaunā apvienība tiktu līdz līgumam ar donorvalstīm, sagatavošanās ilga divus gadus. Pērn decembrī parakstīts līgums par programmas *Aktīvo iedzīvotāju fonds* ieviešanu Latvijā. Apvienība darbosies četrus gadus, kad ieviešana beigsies. AIF finansējums Latvijā ir 8,5 miljoni eiro, bet viss nebūs domāts projektiem, jo 1,1 miljons eiro atvēlēts administratīvajam darbam. Finansējums iedalīts arī divpusējai sadarbībai ar donorvalstīm un reģionālajai sadarbībai ar AIF citās valstīs.

Plašāk par fonda prasībām un projektiem:

www.activecitizensfund.lv

8 Latvijas pilsoniskās sabiedrības izaicinājumi:

- ♦ zema līdzdalība,
- ♦ neticība savām spējām ietekmēt demokrātiskus procesus un pilsoniskās izglītības trūkums;
- ♦ nepietiekama izpratne par pilsoniskās sabiedrības lomu un tās stiprināšanas nozīmi demokrātiskā valsts attīstībā;
- ♦ mērķtiecīgas politikas trūkums;
- ♦ pilsoniskās sabiedrības izaugsmei nelabvēlīga un nestabila tiesiskā un finansiālā vide;
- ♦ augsta neiecietība pret citādo;
- ♦ etniskā segregācija, nevis integrācija – mazākumtautības nav iesaistītas;
- ♦ pilsoniskās sabiedrības un to organizāciju zemās spējas un nepietiekamā kompetence ilgtermiņa attīstībai;
- ♦ nepietiekama reģionālo organizāciju attīstība.

NVO apvienība piedāvā variantus, kā izaicinājumus atrisināt:

- ♦ rīkot kampaņas, kas palielina sabiedrības izpratni par demokrātiju, cilvēktiesībām un iedzīvotāju lomu;
- ♦ vairot iedzīvotāju līdzdalību pilsoniskajās aktivitātēs;
- ♦ stiprināt pilsoniskās sabiedrības ietekmi lēmumu pieņemšanā;
- ♦ sniegt atbalstu steidzamām un stratēģiski nozīmīgām pilsoniskās sabiedrības un interešu pārstāvības aktivitātēm;
- ♦ stiprināt mazaizsargāto iedzīvotāju līdzdalību;
- ♦ celt biedrību un nodibinājumu biedru, vadītāju un darbinieku pilsonisko kompetenci;
- ♦ aktivizēt biedrību un nodibinājumu pieredzes apmaiņu;
- ♦ vairot biedrību un nodibinājumu darba un rezultātu atpazīstamību sabiedrībā.

Seminārs par rīcības projektu konkursu notiks 8. jūlijā 14.00 platformā Zoom. Pieteikties līdz 8. jūlija 13.00 <https://ej.uz/ricibasprojseminars>.

Četras programmas

■ Demokrātijas kultūra (4 405 000 eiro)

Darbības virzieni: palielināt sabiedrības izpratni par demokrātiju; iesaistīt iedzīvotājus pilsoniskajās aktivitātēs; stiprināt pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbu interešu pārstāvībā un sabiedrībai nozīmīgu procesu uzraudzībā.

■ Cilvēktiesības (630 000 eiro)

Virzieni: palielināt sabiedrības izpratni par cilvēktiesībām, stiprināt cilvēktiesību jomā strādājošās NVO.

■ Ilgtspēja un kapacitāte (2 020 000 eiro)

Virzieni: celt pilsoniskās sabiedrības spējas, veicināt pilsoniskās sabiedrības organizāciju sadarbību, veicināt pilsoniskās sabiedrības organizāciju finanšu ilgtspēju.

■ Divpusējā un reģionālā sadarbība (345 000 eiro)

Virzieni: projekti partnerībā ar Islandes, Lihtenšteinas vai Norvēģijas organizācijām, reģionālā sadarbība starp pilsoniskās sabiedrības organizācijām valstīs, kurās darbojas AIF.

6. jūlijā platformā Zoom – seminārs par AIF projektu budžeta plānošanu un grāmatvedību.

Būs septiņi projektu konkursi

♦ **Stratēģisko projektu konkurss.** Tas tiks izsludināts divreiz. Līdz 29. jūlijam biedrības un nodibinājumi ir aicināti iesniegt pieteikumus pirmajā stratēģisko projektu konkursā. Var piedalīties tādas biedrības, kurām ir vismaz trīs gadu darbības pieredze, vidējais apgrozījums – vismaz 20 000 eiro pēdējos trīs gados, kā arī caurskatāma un atklāta darbība un pārvalde. Stratēģisko projektu ilgums ir 24–44 mēneši, un AIF piešķir no 40 000 līdz 105 000 eiro.

♦ **Rīcības projektu konkurss.** Kopš 19. jūnija biedrības un nodibinājumi var iesniegt pieteikumus steidzamām un aktuālām interešu pārstāvības ierosmēm un pilsoniskajām aktivitātēm, īpaši krīzes situācijās. Projekts var ilgt 12 mēne-

šus, tam var pieprasīt līdz 10 000 eiro. Projektus var iesniegt nepārtraukti līdz 2023. gada 28. februārim vai tik ilgi, kamēr ir pieejams finansējums.

♦ **Kampaņas projektu konkurss.** Tiks izsludināts jūlijā. Tas domāts tādiem projektiem, kas veicina sabiedrības izpratni par demokrātiju un procesiem, kas to veido, par iedzīvotāju nozīmi tajos.

♦ **Kapacitātes projektu konkurss.** Tāpat tiks izsludināts jūlijā. Tas vērst uz biedrību, nodibinājumu, neregistrētu iedzīvotāju grupu un pilsoniski aktīvu indivīdu spēcīnāšanu, sadarbības veidošanu un tīklošanu, organizāciju finanšu ilgtspējas attīstību. Plānots atbalstīt vismaz 53 projektus.

PASAULĒ

Kas tā par vietu?

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

183. kārtā

Zemesrags, kas ir šīs valsts un arī kontinenta tālākais dienvidrietumu punkts. Saskaņā ar leģendu šīs vietas nosaukums saistīts ar diakonu Sentvinsentu, kura ķermenis tika nogādāts krastā. Virs viņa kapa uzcelta svētnīca. Šis rags bija svēta zeme jau neolīta laikos un tika uzskatīts par maģisku.

Atbildi gaidām līdz **2. jūlija 11.00**, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

182. kārtas atbilde: Medeljina (spāņu: *Medellin*), Kolumbija.

Pareizi atbildējuši: Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Ojārs Silkans, Aija Usne, Inese Midrijāne, Rasma Stepe, Vineta Kondraņicka, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Vilnis Bēniņš.

Konkursu atbalsta veikals *Cikāde*.

DABA

Vai vari atminēt, kas tas ir?

25. kārtā

Ir atrastas seno ēģiptiešu freskas, kurās šīs kukainis attēlots. Tajā laikā cilvēki ar to identificēja dzīvību. Daudzās ticībās tas iemieso atdzimšanu un nemirstību. Pasaulē zināmi 24 000–28 000 sugu (dažādos avotos informācija atšķiras). Tas sastopams visā pasaulē, visos klimatiskajos apstākļos, izņemot vietas, kur ir ļoti auksti, un Antarktīdas neauglīgos reģionus. Tas atšķir vairāk krāsu nekā cilvēki. Tas nespēj palidot, ja ķermeņa temperatūra ir zemāka par 30°C. Lielākā daļa nodzīvo tikai 20–40 dienu. Taču ir tādas sugas, kas dzīvo pat deviņus mēnešus. Tam nav dzirdes, bet tas jūt vibrācijas. Tas parasti uzturas saulainās vietās bez vēja. Daži pieaugušie indivīdi nekad neēd, jo tiem nav mutes. Tiem jādzīvo no enerģijas, ko tie uzņēmuši, būdami kāpuri. Tam ir eksoskelets (ārējais skelets), kas to pasargā un ķermenī saglabā ūdeni, neļaujot izžūt. Kaut arī tam nav kaulu, ķermenis sastāv no vairāk nekā 1000 muskuļiem, kas palīdz ātri pārvietoties. Dažas sugas, iestājoties aukstam laikam, mēdz migrēt uz siltākiem apgabaliem, kur pārļaiet ziemu, lai pēc tam atgrieztos. Kāpuri augot met ādu līdzīgi čūskām. Kas tas par kukaini?

Atbildes līdz **2. jūlija 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

24. kārtas atbilde: saulgriezies jeb saulespuķes.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Guntis Obodņikovs, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Ojārs Silkans, Aija Usne, Dāvids Ķīvītis, Gunta Grundmane, Rasma Stepe, Velta Višņevska.

Konkursu atbalsta veikals *Pindzele*.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

26. jautājums

Kur atrodas šis tornis?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz **2. jūlija 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

25. jautājuma atbilde: Dižgabalkalns Alsungā.

Pareizi atbildējuši: Ingars Neimanis, Ojārs Silkans, Daina Gerente.

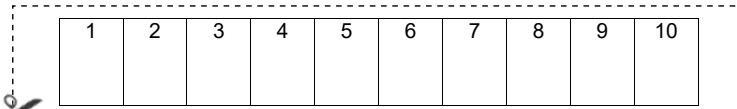
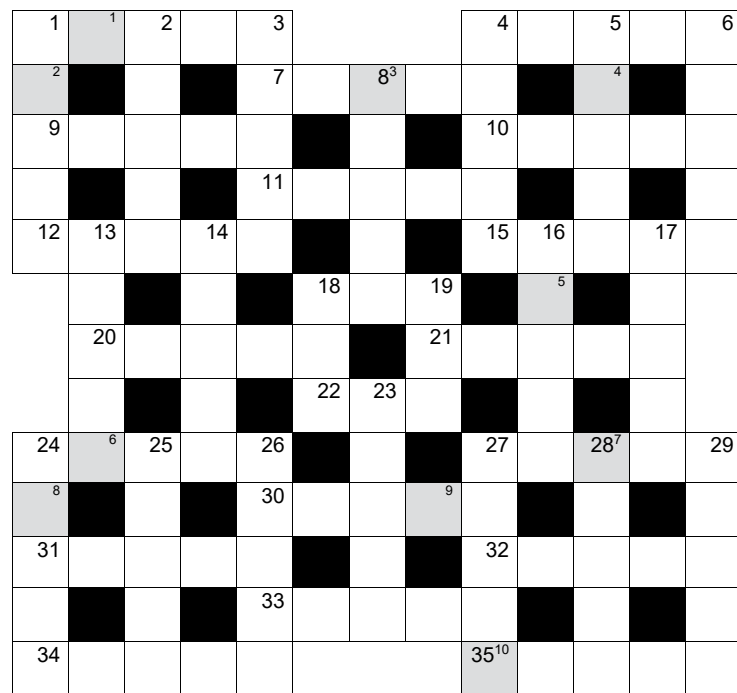
BRĪVBRĪDĪM

Savieno skaitļus!

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi **Sandra Vilsons**.

Risinājumu gaidām līdz **2. jūlijam**.

Horizontāli 1.Liriska, melanholiska Amerikas nēģeru dziesma. 4.Liels, plēsīgs maitasputns. 7.Ļoti indīga kobru dzimtas čūska. 9.Lipīga, smaržīga skuju koku sula, kas gaisā ātri sacietē. 10.Gleznu galerija Florencē. 11.Magnija hidrosilikāti; pēc taustes it kā taukains pulveris. 12.Tēls R.Rolāna romānā *Apburtā dvēsele*. 15.Gara, šaura sacīkšu laiva. 18.Nelaipna, skarba. 20.Personu, organizāciju savienības. 21.Upes ieteka. 22.Viena no pasaules lielākajām upēm, atrodas Rietumsibīrijā. 24.Itāļu komponists (1813–1901), operas *Aīda* autors. 27.Nelieli, parasti mīksta, irdenas vielas gabali. 30.Koniskas formas izdabti metāla priekšmeti ar vidū iekārtām metāla mēlēm. 31.Zivju orgāns līdzsvara nodrošināšanai peldot. 32.Tepēt. 33.Upe Gruzijā. 34.Uzvilkt kājās (apavus). 35.Celt virzienā uz augšu.

Vertikāli 1.Augu krāsviela matu krāsošanai. 2.Sermuļu dzimtas dzīvnieks, kas dzīvo ūdenstilpju krastos. 3.No īpašām vielām pagatavota masa, ar ko pārklāj metus. 4.Magnētiskās indukcijas mērvienība. 5.Seno ēģiptiešu svētie putni. 6.Mehānisms nelielu kuģu izcelšanai krastā. 8.Ēzeļa un ķēves krustojums. 13.Skaitlis – robeža starp pozitīvajiem un negatīvajiem skaitļiem. 14.Šobrīd, pašreiz. 16.Seno prūšu, lietuviešu un latviešu priesteri, zintnieki. 17.Kuģa karogs. 18.Divu sportistu treniņa cīņa boksa. 19.Bagāto zemes īpašnieku uzrunas forma Turcijā. 23.Izsauciens, ar ko pauž piekrišanu, sajūsmu. 24.Seno romiešu mitoloģijā – mājas pavarda dieviete. 25.Neliela saldūdens zivs ar sīrtām acīm un spurām. 26.Izvogot. 27.Koka, kūdras vai akmeņogļu pārtaices produkts. 28.Gausi, lēni. 29.Raidīt.

Pareizā atbilde: PRELIMINĀRIJAS – iepriekšējas sarunas, vienošanās pirms līguma noslēgšanas.

Atbildes

Horizontāli 1.Jokupēteris. 5.Kampars. 7.Sudrabs. 9.Marts. 10.Stundas. 11.Smags. 13.Reāla. 15.Sejsegs. 17.Sader. 18.Ansītis. 19.Istabas. 20.Pārīka. 22.Staņica. 24.Ievas. 25.Alabama. 26.Asari. 27.Airis. 29.Publika. 31.Traka. 32.Skatuve. 33.Elvents. 34.Saskaisties.

Vertikāli 1.Jumis. 2.Krams. 3.Rēdes. 4.Sials. 5.Kartāga. 6.Skumijas. 7.Sadberi. 8.Skaidrs. 9.Marginālīja. 12.Sirdsapziņa. 14.Apsaras. 15.Sētvija. 16.Sētmala. 17.Sabaida. 20.Pavāres. 21.Asambleja. 22.Skalģers. 23.Ararats. 28.Staks. 29.Pauks. 30.Aguti. 31.Tonis.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Daina Gerente, Gunta Vāciete, Ojārs Silkans, Gunta Grundmane, Bruno Mekšs, Vilnis Bēniņš.

Atmiņjumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstulju kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu *Akcents*.

JOKI

Ekskursiju vadītājs zooloģiskajā dārzā:
– Šis zilonis ir no Indijas, bet šis no Āfrikas.
– Kāda atšķirība?
– Milzīga! Vienu sauc Radža, otru – Bobo.

21. gadsimts. Saruna veikalā.
– Meitenīt, meitenīt, vai jums ir e-pasts?
– Nē, kas tad ir?
– Žēl, ja būtu, mēs varētu iepazīties.

PĀRDOD

Pārdod **MAZDĀRZIŅU** d/b *Rumba*.
Tālr. 28690422.

KARTUPEĻUS pārtikai un lopbarībai.
Tālr. 28807400.

Pārdod jauno **MEDU** (3 l – 18 eiro)
ar piegādi mājās svētdien, 5. jūlijā.
Tālr. 26441406.

Brūnas **DĒJĒJVISTAS**, 10 mēn. vecas.
Pērkot 10 gab. un vairāk, piegādāju bez
maksas. Tālr. 24976880.

Piektdien, 3. jūlijā, tirgos **JAUNPUT-
NUS**. Skrundā 8.00, Raņķos 8.20,
Laidos 8.30, Sermītē 8.50, Turlavā 9.10,
Vilgālē 9.30, Basos 9.50, Gudeniekos
10.00, Alsungā 10.20, Ēdolē 10.30, Kul-
dīgā 11.00, Padurē 11.10, Rendā 14.30.
Tālr. 25508665.

SIA **Vēvers** pārdod priedes skaidu ku-
rināmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena
120 eiro. Tālr. 26651831.

Skaldītu lapkoku **MALKU**.
Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās.
Tālr. 26544462.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Minimā-
lais apjoms 20 m³. Tālr. 20514042.

Pārdod skaldītu lapkoku **MALKU**. Gata-
vojam pēc vajadzīgā garuma un rupjuma.
10 berkubi – 250 eiro. Tālr. 29562735.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**.
Tālr. 28750000.

Skaldītu un kluču **MALKU**.
Tālr. 27195825.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu
MALKU; skaldītu malku; 3 m garu meža
malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 25669128.

TRAKTORUS, piekabes, inventāru,
vieglās automašīnas. Tālr. 26104984.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJĻOPUS**.
Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Valinda** – **LIELĻOPUS, JAUN-
LOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa.
Tālr. 29434034.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakaļ.
Tālr. 29886349.

VAJADZĪGI

Atpūtas kompleks *Usmas Meķi* meklē:
**PAVĀRA PALĪGU, VIESMĪLI, AP-
KOPĒJU**. Darbs maiņās. Draudzīgs
kollektīvs. Alga, sākot no 430 eiro (pēc no-
strādātā, papildu bonusu). Tālr. 29665807
(SIA *Rendas Uplejas*, 41201006267).

**SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsma atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.**

25 622 293 (Āris)

SIA **LATEIRA**

**pērk CIRSMAS,
MEŽA ĪPAŠUMUS.**

- Palīdz noformēt dokumentus,
- veic cirsma iestīgošanu, dastošanu, novērtēšanu.

Tālr. 63428509, 27020562,
29997742, fakss 63428523,
e-pasts: info@lateira.lv.

DAŽĀDI

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic
dažādus būvdarbus, dokumentācijas
noformēšanu. Tālr. 29705025.

MAINĀM JUMTUS, koka karkasa
izbūve, fasādes siltināšana un apdare,
materiālu piegāde. Tālr. 22407371.

Siltinām mājas ar **EKOVA TI**, granulām
un termoputām. Tālr. 26748235.

Ēku siltināšana ar **EKOVA TI**. Aizpildām
ēku gaisa spraugas. Tālr. 25624247.

SADZĪVES TEHNIKAS remonts
izbraukumā. Tālr. 27501427.

AUKLĪTE. Varu pieskatīt jebkurā laikā
jūsu bērnu. Ir iepriekšēja pieredze.
Tālr. 28814868.

APRŪPĒTĀJA. Varu palīdzēt dažādos
mājas darbos. Pieredze 10 gadi.
Tālr. 28483959.

Sniedz **EKSKAVATORA** pakalpojumus.
Tālr. 28690422.

Piedāvājam ķēžu **EKSKAVA-
TORA** (5,5 tonnas) pakalpojumus.
Tālr. 26046209.

SIA *Lateira* veic: meža **INVENTARI-
ZĀCIJAS** projekta (taksācijas) izstrādi;
cirsma stīgošanu; cirsma novērtēšanu.
Tālr. 27030802, e-pasts: info@lateira.lv.

ARBORISTA/KOKKOPJA pakalpo-
jumi: koku kopšana, dzīvzogu cirpšana.
Tālr. 24423644.

PLĀUJ zāli. Tālr. 26640069.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

SKRUNDĀ – INDULIS ir izveidojis
savu **APBEDĪŠANAS BIROJU**. Jaunā
adrese: **LIEPĀJAS IEĻA 20**. Zvaniet,
palīdzēšu grūtā brīdī, kā jau iepriekš. Tir-
goju futrāļus, kapa pieminekļus. Zvaniet.
Tālr. 29533360.

LĪDZJŪTĪBAS

*Svētīgi ir mirušie, kas mirst Kungā;
lai viņi atdusas no savām pūlēm, jo
tos pavada viņu darbi.*

/Atkl. 14.13/

Izsakām līdzjūtību **JELĒNAS
LAGZDENBERGAS** tuviniekiem.
Lēnu katoļu draudze

*Pie tevis iešu, tēt, ar ziediem baltiem,
Kad vasara tos bagātīgi sniegs,
Ar egļu zariem sniegotiem un saltiem,
Kad ziema smaržojošās puķes liegs.*

/A.Vējāns./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Domnikijai Putniņai, tēvu mūžībā
pavadot.

Kuldīgas novada pašvaldība

*Un ir tik skumji, ir tik ļoti skumji,
Kad tieši tagad tev bij jāaiziet.*

/J.Ziemeļnieks./

Izsakām dziļu līdzjūtību Domnikijai
Putniņai ar ģimeni, tēti aizsaulē pa-
vadot.

Ēdoles pamatskolas kolektīvs

*Aiz tevis dzīvība un gaisma paliek,
Un piemiņa kā saules zieds.*

/J.Silazars./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ivetai
Grīniņai, no tēva uz mūžu atvadoties.

Kolēģi Kuldīgas Galvenajā
bibliotēkā

*Trīs saujas vasaras, dzimtenes
vasaras*

Dodiet man līdzī, kad šī saule riet.

Nevajag nopūtu, nevajag asaru!

Klusu! Lai kamene ķimenēs dzied!

/Ā.Elksne./

Skumju brīdī esam kopā ar Ivetiņu un
piederīgajiem, tēti zaudējot.

Veldrumi, Šmēdiņi, Birznieki,
Bērtulsoni, Mikāli, Orniņi

Ir klusums,

Kas pasaka vairāk par vārdiem...

/Z.Mauriņa/

Jūtam līdzī Ivetai, tēti pavadot smilšu
kalniņā.

Mēs no *Kurzemnieka*

*Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt.*

/I.Mežnora./

Skumju brīdī esam kopā ar Santu,
vīru zaudējot.

Vija, Valija, Gunita, Mārīte, Ilze,
Valdis

*Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba,
Kad dziļi, dziļi daudzēm sirdis sāp.*

/O.Skuja./

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība Anniņai
un Zaigai, brāli, onkuli **JURI PUJĀTU**
mūžības ceļos pavadot.

Olga, Lidija

*Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij tuvs un dārgs.*

/I.Lasmanis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Anniņas
tantei, brāli **JURI** izvadot pēdējā gaitā.
Atis ar ģimeni, Anete ar ģimeni,

Justīne

Antriņ, jūtam līdzī tavās bēdās, **ARVĪDU**
zaudējot.

Mājas kaimiņi

*Kur vārdus rast, kas būtu mierinājums,
Kad negaidot ir pārrauts mūža gājienis.*

/K.Apškrūma./

Mūsu visdziļākā līdzjūtība Antrai ar
ģimeni, **ARVĪDU** zaudējot.

Agra un Edvīns

*Nekas nav atgriezams, lai cik tas skaists
ir bijis,*

Ik mirklis aiziedams ir sevi piepildījis.

/E.Zālīte./

Izsakām līdzjūtību **EDGARA ĒKA**
tuviniekiem, viņu mūžībā pavadot.

Bijušie DzKR kolēģi

Mēs klusi paliekam šai krastā,

Vēji šalkos un mierinās mūs,

Bēd tava vieta, kas bija šai dzīvē,

Vienmēr mūsu atmiņās būs.

/S.Kaldupe./

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, no
MĀRA KAPLEIŠA uz mūžu atvadoties.

Mednieki no *MMK Skrunđa*

Balts eņģelis atnāca sapnī

Un aiznesa tevi sev līdz

Tai baltajā, baltajā naktī,

Kur nesāp, kur nesalst, kur silts.

/A.Mūrniece./

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem no
NAIRAS atvadoties.

Sociālā dienesta kolektīvs

VIEGLATLĒTIKA

Sāksies Kuldīgas aplī

Skriešanas seriālam *Kuldīgas aplī* pirmās
kārtas starts tiks dots **8. jūlijā 17.30 Krau-
ļu priedēs**.

Otrā kārtā 22. jūlijā, trešā 12. augustā, ce-
turtā 9. septembrī, piektā 7. oktobrī. Sākums
17.30, pēdējai kārtai – 17.00.

Vecuma grupas un distances:

- pirmā grupa 2011. g. dzim. un jaunāki – 800 m,
 - otrā grupa 2008. – 2010. – 1200 m,
 - trešā grupa 2002. – 2007. – jauniešas 2400 m, jaunieši 3600 m,
 - ceturrtā grupa 1981. – 2001. – sievietes 3600 m, vīrieši 6000 m,
 - piektā grupa 1980. g. dzim. un vecāki – veterānes 2400 m, veterāni 4800 m.
- Kopvērtējumā vērtēs četras labākās kārtas.
Uzvarētāju apbalvošana notiks 7. novembrī
klubā *Poligons*.

RITENBRAUKŠANA

Pirmie starti

Kuldīgas novada sporta skolas ritenbraucēji šo-
mēnes aizvadījuši pirmos divus startus.

Valkas četrciņas brauciens vienlaikus bija Latvijas
kausa izcīņas pirmais posms. Mūsu valsts braucē-
jiem konkurenci radīja sportisti no Igaunijas un
Lietuvas. Jauniešiem distance bija 60 km, un šajā
vecuma grupā 4. vietu izcīnīja Gusts Lapiņš, 8. – Jā-
nis Priedoliņš, 9. – Toms Vazdiķis. Junioriem bija
jāpieveic 87 km, un šajā grupā 11. vieta Kaspāram
Ilsjānam.

Rīgas atklātās meistarsacīkstes individuālajā brau-
cienā notika Biķernieku sporta bāzē. D grupā (5 km)
8. vietā Kaspārs Šabāns, 10. – Danils Zozuļa (abiem
šīs bija pirmās sacensības šosejā); C grupā (10 km)
2. – Kristaps Pelēkais, 5. – Kaspārs Šalme, 6. – Uvis
Zvirbulis, 13. – Jānis Stucers; B grupā (10 km) 4. –
G.Lapiņš, 12. – T.Vazdiķis; junioriem (10 km) 6. –
K.Ilsjāns, 14. – Ritvars Šalme.

JŪNIJA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz **2. jūlijā 11.00** sūtiet e-pastā:
konkursi@kurzemnieks.lv!

Cik reižu vidēji gadā novērotas zibens izlādes?

Atbilde. Viena donora nodotās 450 ml asinis var palīdzēt trim cilvēkiem.

Pareizi atbildējuši: Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Velta Višņevska, Daina Gerente, Indra Grandava, Gunta Grundmane.

PLUDMALES VOLEJBOLS

Pirmais posms – Ventspilī

Latvijas pludmales volejbola sezonā pirmais čempionāta
posms šogad notiks **4. un 5. jūlijā Ventspils stadionā**.

Piedalīsies Latvijas labākie vīriešu un sieviešu pāri: Tina Laura Graudiņa un Anastasija Kravčenoka, Jānis Šmēdiņš un Aleksandrs Samoilovs, Mārtiņš Pļaviņš un Edgars Točs. Būs arī volejbolisti no Igaunijas un Lietuvas.

INTERESANTI

Senākā bulta un loks

Maksa Planka institūta (Vācija) pētnieki atraduši vecāko loka tehnoloģiju pasaulē ārpus Āfrikas. Apmēram 48 tūkstošus gadu senais ierocis izrakts Šrilankā. Uz salas uzietas arī liecības par vienu no senākajiem mēģinājumiem darināt apģērbu. Tā kā līdz šim cilvēku attīstība un izgudrojumi saistīti ar Āfrikas piekrastēm un Eiropas zaļajiem līdzenumiem, tādas vietas kā Šrilanka ir maz pētītas. Bultas uzgalis izgatavots no apstrādāta kaula. Kauls izmantots arī tīklu un audumu darināšanā. Loka izgudrošana palīdz izskaidrot mīklu par to, kā cilvēki tropiskajā klimatā izdzīvojuši džungļos, kur medījums visbiežāk ir mazs, ātrs un pārvietojas pa koku zariem (kā pērtiķi un grauzēji). Jaunais atradums arī apgāz uzskatu, ka apģērbs radies tādos skarbos klimata apstākļos kā Eiropā. Pētnieki norāda, ka cilvēku izgudrojumi un spēja pielāgoties dzīvei dažādos apstākļos padarījuši mūs par globālu sugu.

SEN

Mechanizē malkas zāģēšanu

Īvandes pagasta kolchozā *Cīņa* lietderīgi izmanto kulšanā pašlaik nenodarbināto kuļmašīnas tvaika katlu. Kolchoza brigadieris b. Gotfridsons un mašīnists b. Liņķis piekonstruējuši tvaika katlam ripas zāģi, tā ievērojami atvieglinot un paātrinot malkas sagatavošanu kolchoza vajadzībām. Šādi izmantojot tvaika dzinējspēku, 6 cilvēki dienā var sazāģēt ap 60 steru. Jau sagatavota kulšanai vajadzīgā malka un tagad zāģē lopkopības fermu vajadzībām.

Padomju Kuldīga, 1949. g. 21. jūlijs

Īvandes pagasta kolchoza *Cīņa* kolchoznieki Helmanis, Grinfelds un Slauksters malkas zāģēšanai izlieto tvaika dzinējspēku.

Mākslas akcija *Septiņi gulētāji* priecēja un sajūsmināja

Apmeklētājus priecēja mākslas instalācijas un muzikālas performances.

Iedvesmojoties no *Kuldīgas paletes* darbiem, apmeklētāji varēja iejusties mākslinieku lomās.

Divas dienas un vakarus *Kuldīgā* notika kas nebijis – mākslas akcija *Septiņi gulētāji*. Tā bija *Kuldīgas kultūras centra (KKC)* un palīgu izdomāta un organizēta akcija, lai interesenti septiņās pilsētas vietās varētu apskatīt mākslas instalācijas, vērot performances, piedalīties gleznošanā un pat skaitīt aitas.

Skvēriņā pie KKC priecēja relaksējoši mūzikas ritmi, Alekšupītes promenāde bija pārvērtusies par trauslā miega pieturu, kur stikla mākslinieki Marta Ģibiete, Ieva Strazdiņa, Baiba Dzenīte, Artis Nīmanis un Ramona Pēkšēna izlikuši savus darbus. Bērnus priecēja aitu skaitīšana Jelgavas ielas 3 pagalmā, kur nelielā aplocīnā atpūtās piecas sprogaines. Rumbas ielā 10 varēja sadzirdēt dzejas vārsmas zaļojošā ozoliņa lapās, bet Pilsētas dārzā bija apskatāmas dažāda veida gultas. Mistiku piešķīra ritmiskās krākšanas skaņas un gaismu spēles.

Studijas *Kuldīgas palete* dalībniece Gundija Kalēja uzsvēra: „Prieks, ka pēc klusuma brīža pilsēta atdzimst. Cilvēki atkal var baudīt kultūru.” Arī citi aptaujātie apmeklētāji atzinīgi novērtēja šo akciju. Piemēram, Pūsepu ģimene no Ventspils bija atbraukusi abas

Tumsai iestājoties, radās cita noskaņa.

Daigaa Blitnieces foto

dienas, jo: „Tikai *Kuldīgā* laikam var izveidot tik sirsnīgu un romantisku pasākumu.” Pozitīvas atsauksmes arī sociālajos tīklos. Tā kuldīdzniece Sigita Vaivade savā feisbuka lapā saka paldies radošajai komandai: „Pateicoties jums, mums ir pilsēta ar dvēseli, jo tieši jūsu radošums, izdoma un izpildījums veido šo *Kuldīgas dvēseli!*”

Radošajā komandā strādāja Inta Burnevica, Andris Grīnvalds, Ilze Zariņa, Ance Priede, Lauris Amantovs, Dainis Āboliņš, Iveta Brencē un Krista Karlsonē. Bet savu roku pielika daudzi – Līga Dzene, Mārtiņš Mednieks, Dace Priede, Inese Afanasjeva, Lies-

ma Viļumsone, SIA *RRB Service*, Jānis Pētersons un SIA *Artistic*, Aleksandrs Riekstiņš un SIA *ASL Group*, SIA *Kuldīgas ūdens*, Zemessardzes 4. brigādes štābs un 45. kaujas nodrošinājuma bataljons u.c.

Muzicēja Līga Aleksandra Jāvalde un KKC saksofonistu ansamblis, Gints Žilinskis, Zigurds Turss, Vladimirs Zinčenko, Madars Kalniņš, Indriķis Veitners, Raivo Stašans, Lauris Amantovs, Normunds Piesis, Ivars Jercums, Andris Grunte, Raivo Ozols, Andris Reinis un Artis Orubs.

Elisas Rudzītes teksts un foto

Esi musdienīgs!

www.307.lv

Sludinājumus laikrakstā **Kurzemnieks** iesniedz ērti no sava datora

307.lv

SIA "Baltic Beef Sale"

IEPĒRK

PIENA LOPUS NO 14 DIENĀM LĪDZ 15 MĒNEŠIEM

Bulli 1 €/kg Teles 0,8 €/kg

GAĻAS LOPUS NO 5-16 MĒN.

Bulli līdz 2,3 €/kg

Teles līdz 1,8 €/kg

Liellopus kaušanai līdz 1,3 €/kg

☎ 20 553 533

SPORTS

Nevis sacensības, bet gan vienojošs skrējienis

Četru dienu garajā lāpu skrējienā *Gaismas ceļš 1836* piedalījās arī kupls pulks *Kuldīgas puses* skrējēju.

Skrējiena dalībnieki nesa lāpas, skrējienā tika iedegti 87 uguns-kuri, izgaismojot Latvijas pierobežu.

Gaismas ceļš sākās Krāslavā, kur tika aizdegta divas lāpas, un tās nesa divas komandas: Ziemeļ-austrenis un Dienvidrietenis. Katra devās savā virzienā, lai satiktos Kolkas ragā. Pa ziemeļu pusi skrēja 46, pa dienvidu – 41 komanda. Skrējiena mērķis bija izveidot nepārtrauktu *Gaismas ceļu*, ko nodrošināja komandas, nododot gaismas stafeti ik pēc 20 kilometriem. Katra, beidzot savu skrējiena posmu, iekūra uguns-kuru, tā izgaismojot Latvijas robežu.

„Kad sociālajos tīklos izlasīju par akciju *Gaismas ceļš 1836*, bija skaidrs, ka gribu piedalīties. Apsolīju, ka *Kuldīgai* būs komanda, aicinot uz to SK *Katrīna* dalībniekus,” saka *Kuldīgas* novada sporta skolas vieglatlētikas trenere Ilze Stukule. „Mums iedalīja posmu Ziemeļ-Pāvilsta (23 km) un ieskaitīja Dienvidrietēja komandā, kuras kūrētājs bija garo distanču skrējējs Dins Vecāns.” D. Vecāns šo 1836 km garo robežu apskriešanu bija veicis

vienatnē. Otrās komandas – Ziemeļ-austreņa kūrētāji bija *Stirbuka* organizatori.

No kuldīdzniekiem *Gaismas ceļā 1836* piedalījās I. Stukule, Kaspars Stukuls, Māra Pucena, Guntis Pucens, Jānis Ausmanis, Ilgars Bebris, Klāvs Svilpe, Ināra Rube, Inese Midrijāne, Amanda Sokolovska, Lita Briede, Ludmila Joce.

„Skrējiena izjūtas – fantastiskas, sirsnīgas. Tā kopības izjūta, ar domu par mūsu Latviju, tās skaistumu,” turpina I. Stukule. „Mums bija 19. jūnija vakara posms gar jūru, tāpēc izsprukām no 30 grādu karstuma, ar ko cīnījās citi skrējēji. D. Vecāns mūs pavadīja un sagaidīja, pusceļā dzirdināja un beigās pārsteidza ar uzrakstu smiltīs *Kuldīga*. Viņš priecājās, ka esam vienoti, skrienam kopā. Sirsnīgs un jauks pasākums, jo jebkur varēja pievienoties interesenti, grafiks un maršruts bija atrodams sociālajos tīklos. Tās nebija sacensības, bet gan vienojošs skrējienis. Patiess prieks un gandarījums, ka bijām daļiņa no šī ceļa.”

Inta Jansone

Suitu dzīvotgribas istaba

✦ Jolanta Hercenberga, "Kurzemnieks"

Suitu tradīcijas, dzīves filozofiju, valkātos tērpus, dzīves ritmu cauri laikmeta politiskajiem un ekonomiskajiem griežiem var iepazīt stipras suitu dzimtas mājas "Gāčās" izveidotajā un jūnijā atklātajā izstāžu zālē. "Gāču" saimniece ir suitu kultūras kopēja un etnogrāfiskā ansambla "Gudnieku suiti" vadītāja Lidija Jansone. Viņas senču saknes "Gāčās" iestiepjas sestajā paaudzē, tradīcijas šajās mājās ir koptas un godā celtas vienmēr.

MĀJVIETA KĀ SVĒTVIETA

2015. gada vasarā dzīvojamā ēka un daudzi vēsturiski un saimniecei mīļi priekšmeti aizgāja bojā ugunsnelaimē. Par to, ka mājas jāatjauno, šaubu neesot bijis. L. Jansone saka: "Tā nav tikai mana mājvieta – tā ir mana svētvieta. Mani šeit sargā gan akmens pagalmā, gan liepa pievārtē." Un kā gan ne! Lidija saviem vecākiem bija viena no astoņiem bērniem. Katrs no viņiem šeit atstājis kādu savu nospiedumu. Vienu no liepām pie iebrauktuves pagalmā stādījis viņas vecākais brālis, pirms karā iesaukts. Pēc nepilniem trim mēnešiem brāļa dzīvība karalaukā dzīsusi, bet viņa liepa pagalmā joprojām kuplo. Iepretim sētmalē stāvošais akmens ir tas, ko kā savu kapakmeni, kad jau zinājis, ka slimību pievārtē vairs nebūs pa spēkam, nolūkojis viņas brālis Zigfrīds Kalniņš. Viņš vēlāk teicis, lai labāk akmens rotā sētu. Vīrs, kurš Rīgā kā no laukiem nācis puika teātri sācis strādāt par skatuves strādnieku, līdz drīzā laikā karjerā aizvirzījies līdz Nacionālā teātra jeb tā laika Andreja Upīša Valsts akadēmiskā drāmas teātra direktora vietnieka amatam.

VIETĒJA MĒROGA KULTŪRAS CENTRS

Lidija stāsta, ka pēc ugunsgrēka ideju par mājas atjaunošanu un izstāžu zāles iekārtošanu istenojusi ciešā sadarbībā ar muzikālās izglītības attīstības fondu "Spanga". To dibinājusi viņas meita Skaidrīte ar savu vīru Jāni Dauguli, kuri rakstījuši projektu,

strādājuši pie tā, lai izstāde būtu moderna, tajā tiktu izmantotas tehnoloģiju piedāvātās iespējas. Skaidrīte un Jānis ir rīdzinieki, bet pēdējos pāris gadus kopā ar Lidijas jaunāko meitu – arhitekti Jantu Jansoni daudz laika un spēka esot veltījuši "Gāču" atjaunošanai. "Izstādes pamatideja ir suitu kultūras vērtību saglabāšana un popularizēšana, izmantojot modernās tehnoloģijas," stāsta J. Daugulis. "Pastāvīgajā ekspozīcijā var noskatīties videostāstus par "Gāčās" bijušajām personībām un notikumiem. Var redzēt šeit uzņemtās filmas."

Te tapusi filma "Dzimtene sauc jeb Kāzas Alsungā" (rež. Aleksandrs Rusteikis), "Cerību lauki" (Andris Slapiņš) un "Kāzas" (Viesturs Kairiņš). S. Daugule stāsta, ka V. Kairiņš savu filmu esot uzņēmis pēc tam, kad noskatījis viņas un Jāņa kāzas. Tās svinētas īstenā suitu garā, un viņai, šo filmu skatoties, esot īpašas izjūtas.

Dauguļu ģimene stāsta, ka "Gāčās" to īpašās kultūrvēsturiskās vides dēļ vienmēr bijušas kā suitu tradīciju krātuve. Šeit bieži notikuši "Gudnieku suiti" mēģinājumi. Arī tagad līdz ar izstāžu zāles atvēršanu tās varētu kalpot kā vietēja mēroga kultūras centrs. Tajā esot iecerēts rīkot nometnes, seminārus un citus pasākumus.

VISAM IR SAVS STĀSTS

Arī par veco klētiņu un citiem lauku sētā redzamajiem objektiem Lidijai ir savs stāsts. Par ciniska veidā nopostīto lūgšanu vietu, kad māju saimnieki izdzīvoja Sibīrijas sūrumu un "Gāčās" izmantotas tā laika varas nepieciešamībām. Līdz ar kapelām un krustu pie mājām bojā gājušas arī lietuviešu dievdarbja Potocka koka skulptūras, ko Lidijas vecmāmiņa pārnesusi mājās, kad atgriezies no svētceļojuma uz Zemaitijas Kalvariju.

To viņa veikusi pateicībā Dievam par ilgi gaidītā bērniņa dāvanāšanu. Attālāk no mājām kalna galā redzama pūdele, kur Ligo svētku svinētāji ik gadu aizdedz uguni. Lidija stāsta, ka tāds tur vienmēr bijis. Kāda no svinēšanas reizēm viņai kā īpaši bedīga iespiedusies atmiņā, jo paziņots, ka sācies karš.

JOLANTAS HERCENBERGAS FOTO

Izstāžu zāles "Gāčās" saimniece Lidija Jansone rāda suitu kāzu tērpu.

"Gāču" saimniece rāda, ka jaunuzceltās ēkas galā atstāta vieta, kur iecerēts būvēt maizes krāsni. Maizītes cepšana varētu būt

viens no piedāvājumiem, ko atbraukušie bez izstāžu zāles apskatīšanas vēl varētu darīt. ■

Suiti vienmēr bijuši kā katoļu saliņa luterāņu ticīgo vidū. Vai ikvienā sētā kādreiz bijusi svētvieta un arī "Gāčās". Šī ir atjaunota nedaudz nostāk no iepriekšējās, kas nopostīta, kad mājas saimniekiem atņemtas.

Pa pusei latviski, pa pusei lietuviski

leiva Vilmane, "Saldus Zeme"

Covid-19 pandēmijā abpus Saldus novada Ezeres robežpunktam ļoti gaidīja Baltijas valstu robežu atvēršanu. Latvieši uz Mažeikiem steidza tērēties, savukārt lietuvieši atsāka mēģinājumus Ezeres kultūras namā. Rudenī tur nodibināja neparastu pašdarbības kolektīvu – folkloras kapelu "Kaimiņi". Tās vadītāja Regīna Stonkuviena dzīvo nepilnus desmit kilometrus no Ezeres robežpunkta, Leckavā.

JUKĀS RADIES KOLEKTĪVS

Katru reizi viņai līdzī atbrauc pieci tautas muzikanti. Lietuviešiem vēl nesen bija sava kapela "Tēvzeme", taču tā pajuka. Pārmaiņas notika arī Ezeres amatiermākslas kolektīvos, to sarakstā radās tukšums. Ezeres kultūras nama vadītāja un kapelas dziedātāja Liene Šteinberga stāsta: sieviešu vokālais ansamblis pēc 25. jubilejas skaisti atvadījās no pašdarbnieku saimes, un kultūras nama budžetā "atbrīvojās" nauda cita kolektīva vadītāja atalgojumam.

"Es bieži noklausījos, kā centra katlumājas kurinātājs Ādams Ramons un viņa brālis Pranis muzicē savam priekam. Brāļu grupa pajukusi, taču abiem ļoti gribas spēlēt. Adamam ierunājos: "Klau, varbūt jādibina ansamblis?" Vietējais akordeonists mums atteica, tāpēc sākām domāt, kurus vēl aicināt. Zinājām, ka ar diviem ģitāristiem un vienu bundzinieku – par maz. Iedomājos par [bijušo Leckavas kultūras nama vadītāju] Regīnu, jo viņas vadītājā kapelā spēlēja daudz akordeonistu un pūšaminstrumentu spēlētāju, – varbūt varam kādu aizņemties..." L. Šteinberga lielās līnijās izstāsta "Kaimiņu" priekšvēsturi.

R. Stonkuviena precizē: visa pamatā ir patiesa draudzība starp viņu un Ezeres kultūras nama vadītāju. Vismaz 20 gadu abas veda savus pašdarbniekus pāri robežai un kuplināja draudzenes gadatirgus, koncertus un cita rakstura sarīkojumus.

TRADĪCIJU SALIKTENIS

R. Stonkuviena "Kaimiņus" uzskata par daudzsološu apvienību: "Tāpēc ka mums visiem ir interesanti izmēģināt citas tautas folkloru. Neesam ne kapela, ne folkloras kopa, drīzāk neprātīgs sajaukums. Laiks rādīs, vai patiks cilvēkiem. Sākumā gribējām tikai pamēģināt, taču tagad jūtam, ka sanāk kaut kas interesants. Koronavīruss uz trijiem mēnešiem apturēja tikko iesāktu darbu, taču domāju, ka mes ātri atgūsīm nokavēto. Pagaidām repertuārā ir deviņas dziesmas. Ar tām 18. jūlijā piedalīsimies Lietuvas ielu mūzikas festivālā Mažeikos. Tajā dienā visi Lietuvas muzikanti spēlēja uz ielām, ceļiem – būs skaisti!" sola Regīna.

Par interesantu un neprognozējamu iznākumu stāsta arī dziedātāja Mirdza Ramona. Viņa dzīvo pierobežā, Rubas pagastā, taču strādā Saldū, tāpēc darba dienās uzskatāma par saldenieci. Katru trešdienu mēro 30 kilometru uz savu māju pusi, līdz Ezerei, lai piedalītos kopīgā mēģinājumā.

"Dziedu 34 gadus, taču šādā žanrā – pirmo reizi. Mācos neizcēltais, jo kapelai jāskan vienoti. Esmu pieradusi dziedāt solo, duetos, grupā, ansambli – pavisam ne tā kā kapelā. Protu visas latviešu dziesmas, kuras izpildām, jo tās bieži dziedātas kolektīvos, ģimenes svētkos. Lietuviešu mācos pirmo reizi, jo vīra ģimenē (visi ir lietuvieši) dzied citas," stāsta M. Ramona.

Latvijas lietuviešiem Ramoniem jautāju, kas viņus vilina pārrobežu sadarbībā. Ērtāk būtu atjaunot savu grupu un spēlēt, ko vēlas un kā. Pranis un Ādams smaida: "Kaimiņos" visi muzikanti piekrituši avantūrai – vēl neviens nav skaidrs, kas galu galā sanāks; toties visiem ir interese to noskaidrot. Ramoni visu mūžu esot spēlējuši "pa bišķim" (padomju laikos balliņu grupa "Četri brāļi un divi latvieši", samērā nesen Ādams bija vietējā estrādes trio). Taču tagad viņi divi no 11! Abiem patīk mēģinājumi, jo dažas stundās cits ar citu izrunājas puslatviski, puslietuviski, turklāt uz priekšu tiek arī radošajā darbā (katram jaunam skaņdar-

Bilingvālie dziesmu pieraksti nav nekas neparasts "Kaimiņu" mēģinājumā.

bam vispirms esot jāsalāgo latviešu tieksme katru melodiju pietuvināt vācu šlagerim un lietuviešu vajadzība izpausties "poliskā" tempā).

IESĀCĒJA "KRAMPIS"

"Kaimiņu" bundzinieks Agris Beltiņš ir liels jokotājs un stāstnieks, tāpēc sanāk gan drīz vai eseja par to, kā viņš, mūzikā absolūts nemākulis, tika nosēdināts pie bungām. Turklāt ne pie šādām tādām. Katram "Kaimiņu" muzikantam ir privāts instruments, taču Agrim – pagasta relikvija. Tā vairākus gadu desmitus piederēja apkaimē slavenam muzikantu Narkeviču ģimenei.

"Man šķiet, ka kapelai drīzāk traucēju nekā palīdzu, taču pie bungām nesēdētu, ja nepatīktu," Agris smaida, "es gribētu mēģināt katru dienu, lai panāktu pārējos. Man pietrūkst ticības sev. Cenšos, patiešām cenšos," jokdaris kļūst nopietns. "Mūsu repertuāru pasūta lietuvieši, jo viņiem latviešu dziesmas ir kas nedzirdēts. Lietuvā kapela ir katrā pagastā, visas spēlē līdzīgu repertuāru, un paliek garlaicīgi pašiem no sevis (mums tā

ir ar folkloras kopām). Mūsu dziesmas palīdz lietuviešiem atšķirties."

PIRMIE LEIŠU MUZIKANTI

Lai vai kādus radošus ceļus ies "Kaimiņi", tie izcelsies starp sava žanra kolektīviem. Lietuvā kapelu uzskatīs par latvisku arī tad, ja vētīs lietuviešu tautas mūzikas pūru. Savukārt Latvija muzikanti vienmēr būs leiši, jo mūsu ziņģes spēlēs par "sekundi" ātrāk, to pavadījumu veidos latviešu muzicēšanas tradīcijai svešāki instrumenti, piemēram, mežrags. "Kaimiņi" mani interesē arī tāpēc, ka mūsu pusē pirmo reizi ir kolektīvs, kurā meklēt lietuvisko. Citādi vai zēl – lietuvieši jau paaudzēm bijuši Latvijas pierobežā lielākā etniskā minoritāte, kuru pa istam neesam iepazinuši, vien atkartojam visparinātus pieņēmumus.

Saldus novadā 7% iedzīvotāju norāda, ka ir lietuvieši. Neviens nav saskaitījis bērnus un mazbērnus, kuros sajauktas abu tautu asinis. Viņiem oficiāli norādīta piederība latviešiem, lai gan uztur saikni ar lietuviešu radiem. Un kurš gan zina, cik Saldus novadā tādu lietuviešu, kas pilnībā asimilējušies brāļu tautā! ■

Pierobežas folkloras kapela "Kaimiņi" izveidota, kopā sanākot muzikantiem no Ezeres un Leckavas Lietuvā. Latviešiem ir, ko mācīties no kapelu lielmeistariem lietuviešiem.

IEVAS VILMANES FOTO

Mainot ierasto, sasniegt vairāk

✎ Liena Rīmkus, "Kurzemes Vārds"

Radošo profesiju pārstāvji ik pa laikam meklē iespējas sasniegt jaunas virsotnes. Vieni karjeras plaukumā izlemj ieturēt pauzi par labu

PATI SEV SAIMNIECE

Irita Kalēja iepriekš bija Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolas projektu vadītāja, Melngaišskolas bigbenda un organizācijas "Liepāja Lake Music" pārstāve, bet nu viņai vienas aktivitātes nomaiņai jābūt citai.

Viņa atzīst, ka tagad tiešām sācies jauns un aktīvs radošās dzīves posms: "Mēs ļoti citīgi ar jaunajiem projektiem strādājam jau no februāra, tas, ka martā iestājās krīze, neko īpaši nemainīja. Apstājās vienīgi publiskā darbība. Rakstījām daudz un dažādus projektus, man pat šodien jāaizstāv vēl kāda jaunuma prezentācija," tiekoti pastāsta I. Kalēja. Viņa stāsta, ka "Liepāja Lake Music" koncerti šogad noteikti notiks, lai gan to koncepcija izvērstā citādāk: uz skatuves pieaicinātas tikai lielas un labi atpazīstamas grupas, mākslinieki. Šāds lēmums pieņemts, jo iepriekšējos gados gūtā pieredze parādīja, ka labi zināmu mākslinieku koncerti ir pieprasītāki. Atšķirība būšot tāda, ka notiks viens koncerts nedēļā, toties vērienīgāks un nozīmīgāks.

Tomēr gatavošanās "Liepāja Lake Music" sezonai nav vienīgais, kas šobrīd nodarbina Iritas prātu. Tūlīt jau esot jāieraksta jau-

ģimenes dzīvei, citi nomaina specialitāti vai nāk klajā ar jaunām un vēl nebijušām idejām. Jauns sākums dzīvē nesēn iestājies arī muzikālo projektu vadītājai Iritai Kalējai, aktierim Jurgim Spulniekam un aktrisei Ilzei Jurai.

nās muzikālās apvienības "Liepāja Music Orchestra" mūzikas klips, kuram Ralfs Eilands uzrakstījis mūziku, Jānis Ivuškāns – aranžiju. Tāpat jauniesu iniciatīvu projektu konkursam iesniegti divi pieteikumi: viens būs sadarbībā ar Liepājas Valsts tehnikumu, otrs – ar Priekules vidusskolu. Irita plāno arī 25. jūlija pasākumu "Get up let's groove" Juliannas pagalmā, ko atbalstījis Liepājas Kultūras pārvalde. Tajā plānots savā interpretācijā pasniegt visdažādākos mūzikas stilus, kas iecienīti pasaulē – fanks, regejs, džezs, grūvs, pops. Tiks pieaicināti arī tetovētāji, un būs iespēja nogaršot kaut ko no *street food*. "Juliannas pagalmā šobrīd ir viena no aktīvākajām Liepājas kultūrvietām. Arī mums tur ir telpas, mēs tās esam ļoti iemīļējuši, tur ir tik dzīva un radoša atmosfēra," priecājas I. Kalēja.

Bet kā centrālais projekts Iritai pašlaik ir iniciatīva "Kultūru VAIG?!?". Viņa stāsta, ka līdz šādam nosaukumam vienā nakts diskusijā kopā ar kolēģiem Ievu Dzintari un Jāni Ivuškānu nonākuši, atvasinot visiem zināmo saukli "Maisiņš vaig?". "Daudz nācies sastapties ar to, ka sabiedrība, arī valdības līmenī, isti neizprot, kā notiek kultūras procesi, cik

FOTO NO IRITAS KALĒJAS ARHĪVA

Irita Kalēja kādā no "Liepāja Lake Music" pasākumiem vienā laivā ar apmeklētājiem un Makšķernieku namiņa īpašnieku – Nauri Vecpili.

nenormāli liels cilvēkresurss tajā iesaistās. Tas nav tikai dziedātājs vai mūziķis, tā ir vesela industrija. Nē, mēs nesakām, ka mums kaut kas ir slikti, mēs vienkārši vēlamies veikt šādu izglītojošu kampaņu," skaidro I. Kalēja. Kā vēl viens izglītojošais pasākumu cikls plānots Maras un Kabiles muizās – tie būs seši koncerti ar nosaukumu "MARKABE".

"Jāsaka godīgi, šobrīd piedzīvoju tādu

radošo uzrāvienu. Man ir laba komanda, brīnišķīgi kolēģi: Ieva, Jānis, Mārtiņš Zāliete. Rodas idejas, kas spridzina. Savā ziņā tas, ka šobrīd strādāju privātajā jomā, dod gan milzīgu radošo brīvību, gan uzliek lielāku atbildību. Pats sev esi saimnieks, ja kļūdi – pats esi vainīgs, ja kaut ko sasniedz – tad tas ir tikai tavs nopelns," pārdomās par jauno dzīves posmu dalās I. Kalēja. ■

IZGĀJIS VISUS SĒROTĀJA ELLES LOKUS

Kuldīdznieka Jurga Spulnieka vārdu plašāka sabiedrība iepazīna laikā, kad jaunais aktieris uzsāka savu karjeru Latvijas Nacionālajā teātrī. Šobrīd Jurga ikdienā aizņem maģistra studijas humanitārajās zinātnēs – audiovizuālajā un skatuves mākslā Latvijas Kultūras akadēmijā. "Būtībā šajā kursā vienā katlā salikti dažādu nozaru pārstāvji – dramaturgi, teātra un kino režisori, operatori, līdz ar to kādā brīdī mēs mēģinām nojaukt disciplinārās robežas, lai iegūtu kādu papildu komunikāciju, kas citos mācību veidos nebūtu pieejama," skaidro J. Spulnieks. Lai arī lielākais mērķis šo studiju finiša taisnē J. Spulniekam esot izmēģināt savus spēkus teātra režijā, vilkme kāpt uz skatuves nekur nav pazudusi, lai arī Nacionālais teātris no viņa izlēmis šķirties.

"Tā tomēr ir mana pirmā profesija, un, neskatoties uz situāciju, esmu gatavs kāpt uz skatuves un darīt savu pamatdarbu. No Nacionālā teātra skatuves neaizgāju brīvprātīgi, tā sanāca pēdējos mēnešos radušās situācijas dēļ, ka tika samazināts štats. Paliku tur kā ārštata aktieris. Lai arī pārdzīvoju, nekādā ziņā neesmu aizvainots no teātra vadības puses, viņi vienkārši nodarbojas ar krīzes menedžmentu. Mani neprozatni raisa vienīgi Kultūras ministrijas pozīcija. Ja par aizsargmehānismiem sāk runāt tikai tajā laikā, kad ārkārtas stāvoklis būtībā ir beidzies, man rodas jautājums – kāpēc reakcija ir tik novēlota? Vai ministrijā nav cilvēku,

kuri pārzinātu šo nozari? Protams, teātris ir plūstoša nozare, tomēr šajā krīzes brīdī vajadzēja atrast līdzekļus, ko iekļūdināt kultūras jomā. Ja pārzina kultūras sfēras darbinieku algas, būtu jāsaprot, ka tā nauda nemaz nav tik liela. Tas liek aizdomāties, vai valstij šāda nozare vispār ir vajadzīga? Jā, man tā ir traģēdija, un, piedzīvojot to visu, esmu izgājis visus sērotāja elles lokus, tomēr apzinos, ka tas nav stāsts tikai par mani, tas ir stāsts par visu kultūras nozari."

Jurgis novērojis, ka kultūras telpā šobrīd notiek lielas izmaiņas: Jaunais Rīgas teātris pārorientējies uz seriāla filmēšanu, Latvijas Nacionālais teātris atklājis jaunu spēles laukumu e-teātri "Baltais kubs". "Tas iezīmē plašāku bildi, jo būtībā šie kultūras fenomeni, kas tiek radīti, vairs nav nosaukami par teātri. Runa ir par cita veida mediju. Akadēmiķiem būtu jādefinē, kas tas īsti ir, lai cilvēkiem būtu skaidrs, jo neviena elementārā teātra definīcija tam vairs neatbilst. Teātri nepieciešama klātesamība," pārdomās dalās aktieris.

Pārmaiņu laikā viņš spēkus izmēģina arī pedagoģijā, jo šogad sācis strādāt Rīgas Horeogrāfijas skolā par 1. kursa aktiermeistārības pasniedzēju. Tāpat viņš gatavs arī jauniem izaicinājumiem kino jomā. Daži projekti esot padomā, tomēr jānogaida, kāda būs tālākā situācija kultūras jomā. "Neziņa, kas šobrīd valda, ir tā, kas buksē attīstību," piebilst J. Spulnieks. ■

FOTO NO LATVIJAS NACIONĀLĀ TEĀTRA ARHĪVA

Kuldīdznieks Jurgis Spulnieks Latvijas Nacionālā teātra uzvedumā "Visas manas vājības ir tavas lūpas".

FOTO NO LIEPĀJAS LEĻĻU TEĀTRA ARHĪVA

Pirmā loma Liepājas Leļļu teātrī aktrisei nu jau ir aizvadīta uzvedumā "Ucipuci meklē mājas". Attēlā Ilze Jura kopā ar skatuves partneri Pēteri Lapiņu.

BEZ KOSMĒTIKAS MACIŅA ĀRĀ IET NEVAR

Aktrise Ilze Jura pēc desmit gadus ilga darba Liepājas teātrī privātu apsvērumu dēļ no teātra aizgāja. Bet arī viņa apgalvo, ka tad ieraudzījusi dažādas jaunas iespējas, kur sevi pierādīt un apliecināt. "Pieņemam, kino pasaule tagad man ir pieejamāka, nekā tas bija iepriekš. Varu doties uz kastingiem, piedāvāt producentiem savus video un foto ar cerību, ka mans tēls derēs lomai. Strādājot teātrī, man tam visam neatlika laika," paskaidro aktrise.

Pašlaik I. Jura sadarbojas ar Liepājas Leļļu teātri, kur nu jau bijusi redzama uz skatuves izrādē "Ucipuci meklē mājas". "Tā man ir jauna pieredze, par kuru esmu ļoti priecīga. Tur man jābūt uz skatuves dziedāt, dejoj, spēlēt visas 40 minūtes, bez pārtraukumiem. Mīriģi aizeju, sagrimējos, sagatavojos iekšēji, uzpošu ķermeni lomai. Nospēlēju un jutos padarījusi labu un lielu darbu. Nav tādu pārrāvumu kā lielajā teātrī. Man patīk iespēja būt uz skatuves nepārtraukti." No jūlija I. Jura Leļļu teātrī sāks darbu kā štata aktrise.

"Kamēr plosījās viruss, viss bija mazliet pierimis, bet pirms pāris dienām vēl biju uz kastingu kino, tagad gaidu atbildi. Esmu filmējusies arī pie brāļiem Abelēm. Šis izmaiņas man vienkārši atļauj vairāk

paņemt kādu papildu darbu. Teātri strādājot, ne reizi vien nācās haltūriņas atteikt, jo tu vienkārši esi pārāk noguris. Ja ir ģimene, bērns, mājas un viss kopā, ir jāatrod laiks arī atpūtai. Tās man pietrūka, nevarēju enerģētiski atjaunoties," stāsta aktrise. Tomēr darbu teātrī viņa mīlot no sirds, šis vienkārši esot tāds posms. I. Jura pieļauj, ka pēc kādiem astoņiem deviņiem gadiem, kad atvase paaugsties un privātas lietas sakārtosies, viņa labprāt teātri atgriezies, ja vien tas vēl būs abpusēji aktuāli.

Vēl I. Jurai jauns pavērsiens dzīvē ir pavisam nesēn iegūtais maģistra grāds pedagoģijā Liepājas Universitātē. Turpmāk viņa pasniegs arī drāmas mācību tiem pedagogiem, kuri mācās par sākumskolas skolotājiem. Latviešu valoda, literatūra un kulturoloģija ir tas ceļš, kuru I. Jura apsvērtu iet un attīstīt arī nākotnē. "Tagad gan tās dienas iet ļoti neparedzami. Aizbraucu paciemoties pie radiem uz Vecumniekiem, te pēkšņi zvans no Rīgas – aicina uz kastingu. Neko, saorganizēju, kas pieskatīs bērnu, sataisos, noskaidroju, ar kuru autobusu līdz turienei veiksmīgāk var aizbraukt, un esmu ceļā. Šis posms ir tāds, kad bez kosmētikas maka nevar iziet no mājas, nevar zināt, kad nāks jauns izaicinājums," smaida I. Jura. ■

Mūzika

◊ No 2. jūlija koncertzālē "Lielais dzintars" Liepājā katru ceturtdienu būs koncertinterviju cikls "TUVĀK" – attālināta tikšanās mūzikā un sarunas ar Liepājas Simfoniskā orķestra mūziķiem. Pirmā tikšanās – ar perkusionisti Martu Kauliņu.

◊ 3. jūlijā klubā "Fountain Palace" Liepājā uzstāsies Fēlikss Ķīgelis.

◊ No 3. jūlija Aizputē, ābeļdārzā Saules ielā 4, vasarā notiks muzikālie vakari "Pikniks ābeļdārzā". Viesosies džeza dziedātāja Ieva Kerēvica.

◊ 3. jūlijā "Vecpilsētas koncertzālē" Kuldīgā, sporta skolas pagalmā, ar programmu "Bez elektrības" viesosies Valters Pūce (čells) un Dainis Tenis (klavieres).

◊ 4. jūlijā Maras muižā Kuldīgā ar vijolnieces Anijas Endijas Kolertas un ģitārista Mika Akota piedalīšanos aizsāksies kultūrvēsturiski izziņošs pasākumu cikls "MARKABE", kurš norisināsies divās unikālās Kurzemes vietās – Maras un Kabiles muižās. Šoreiz mūziķu izpildījumā skanēs Šūberta, Bartoka, Debisi, Pjacoblas un Villa Lobosa skaņdarbi. Cikla turpinājumā gaidāmi citu mūziķu priekšnesumi.

◊ 5. jūlijā no pulksten 11 un katru svētdienu turpmāk Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzeja pagalmā notiks muzikāla stunda "Brokastis zaļumos". Piedalās dažādu žanru mūziķi. Kā pirmie klausītājus priecēs skaņu apvienība "Kanisafas mistērijas" – perkusionisti Nils Īle, Maija Sējāne-Īle, Fabiass Nils Īle un Jānis Tumpelis.

◊ 5. jūlijā tiešraidē no koncertzāles "Lielais dzintars" Liepājā sērijā "Personīgi" muzicēs Birutas Ozoliņas un Ūga Prauliņa etnoduets. Uz vienas skatuves sastapsies abu mūziķu balsis, kokļu un elektronikas skaņas. Viņi ar savu koncertprogrammu "Identitātes" vedīs klausītājus retrospektīvā ceļojumā, pieminot un izdziedot Latvijas novados dzīvojušo tautu – līvu, leivu, latgaļu un citu – senās dziesmas.

◊ 5. jūlija vakarā Liepājas ezerā notiks projekta "Liepāja Lake Music" sezonas atklāšana, uzstājoties latviešu ģitāristam, komponistam un aranžētājam Mārcim Auziņam. Koncertos 19. un 29. jūlijā klausītājus priecēs jaunie Liepājas mūziķi – Jānis Narkevics un Edgars Jānis Kārklīšs, kā arī ģitārists Miks Akots.

◊ 10. jūlijā "Vecpilsētas koncertzālē" Kuldīgā, sporta skolas pagalmā, Toms Mikāls un Evija Vēbere muzicēs programmā "Viņi dzīvoja".

◊ 12. jūlijā Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzeja pagalmā cilvēks-orķetris Aivars Konutis "servēs" pa drusciņai no pasaulē iecienītas mūzikas krājumiem.

◊ 17. jūlijā Liepājā, koncertzālē "Lielais dzintars", dziedātāja Inese Galante un pianisma jaunā zvaigzne Daumants Liepiņš aicina uz jaunā projekta "Vīva Latvija" pirmo koncertu. Programmu iespējams baudīt gan klātienē, gan interneta tiešraidē.

◊ 17. jūlijā Aizputē, ābeļdārzā Saules ielā 4, muzicēs Tabita Balode.

◊ 19. jūlijā Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzeja pagalmā čelliste un Saldus Mūzikas skolas skolotāja Madara Fogelmane pavērs durvis uz savu mūzikas pasauli – latviešu tautas dziesmu apdarēm un oriģinālām kompozīcijām latviešu un angļu valodā.

◊ 30. jūlijā koncertzālē "Latvija" Ventspilī ar Dāvida Kļaviņa instrumentu "470i" muzicēs poļu pianiste un mūzikas autore Hania Rani. Mūziķe ir kļuvusi par vienu no pazīstamākajām savas paaudzes autorēm.

◊ 31. jūlijā Aizputē, ābeļdārzā Saules ielā 4, dziedās Ivo Grīšniņš-Grīslis.

◊ Katru sestdienu un svētdienu koncertzālē "Lielais dzintars" Liepājā notiek klātienē muzikālās ekskursijas ar Liepājas Simfoniskā orķestra mūziķiem.

Māksla

◊ Līdz 12. jūlijam Kuldīgas Mākslas namā skatāma Kuldīgas Mākslas skolas audzēkņu diplomdarbu izstāde.

◊ No 13. līdz 19. jūlijam Kuldīgas pilsētvīdē būs vērojamas starpnozaru radošas izpausmes "Kuldīgas vasaras vitrāžas", bet 16. jūlijā notiks starptautiskās uz asfalta zīmēšanas dienas "Krītiņu plenērs".

◊ No 18. jūlija Kuldīgā, Mākslinieku rezidencē, Mākslas namā un citviet notiks izstāde "Tēlniecība. Objekts. Tradicionālais un laikmetīgais".

◊ Visu vasaru Liepājā, Karostā, var apskatīt Karostas festivāla "Trīsdesmit neatkarības gadi 1990–2020" laikā tapušos mākslas darbus. Invalīdu ielā netālu no Karostas cietuma ir apskatāms Eduarda Dubrovskā lielformāta sienas gleznojums. Karostas cietumā apskatāmas trīs mākslinieču izgleznotās un iekārtotās kameras. Redānā apskatāmi divu mākslinieču darbi, kas tapuši šī gada festivālā un vairāki pērnā gada festivāla darbi. Divi jauni gleznojumi apskatāmi Ziemeļu fortos. Bet Karostas ūdenstorni ir apskatāmas vērienīgas Rituma Ivanova un Agates Apkalnes gleznu izstādes.

◊ "Jūras vērtos" Ventspilī norisinās mākslas projekts "KAS IR M?". Sadarbībā ar "Jūras vērtu" skaņas un gaismas māksliniekiem tiks veidota Gļebsa Pantelejeva, Olgas Šilovas, Agates Apkalnes darbu ekspozīcija, kas izstādes atklāšanas dienā 31. jūlijā tiks papildināta ar aktiera Edgara Samiša priekšlasījumu. Izstādes galvenā tēma ir mīlestība.

◊ "Jūras vērtos" Ventspilī skatāma Mārītes Klušas viena darba izstāde "Rezumējums". Gan šajā izstādē skatāmie, gan agrāk tapušie M. Klušas darbi 2021. gadā būs mākslinieces jubilejas izstādē Marka Rotko mākslas centrā Daugavpilī.

◊ Kuldīgas vecajā rātsnamā norisinās Kuldīgas Mākslas skolas audzēkņu grafikas darbu izstāde "Sajūtas".

Kino

◊ Visu vasaru pēc saulrieta Kuldīgā darbojas brīvdabas kino pilsētas dārzā. 4. jūlijā var noskatīties filmu "Klejojāji" (režisors M. Kaža, 2020).

11. jūlijā izrādīs filmu "Dzēntelmeņi" (rež. G. Ričijs, 2019). No 31. jūlija norisināsies ikgadējais Dizaina filmu festivāls ar tādām filmām kā "Neiespējama projekts", "Mārtins Margiela – viņa paša vārdiem", "Karnevāla svētceļnieki", "Silīcija ieleja, dārgā", "Aiz redzamā" un "Gleznotāja un zaglis".

Mantojums

◊ 4. jūlijā Vēsturisko parku un dārzu dienās būs iespēja iepazīt Dundagas pils parku. No pulksten 12 vides gide Ina Brauna pastāstīs par Dundagas parka vēsturi un iepazīstinās apmeklētājus ar kokiem un dīzkokiem parkā. Tad iecerēta pastaiga pa parku kopā ar ornitologu Elmāru Pēterhofu. No pulksten 14.30 LU Bioloģijas fakultātes pasniedzējs, entomologs Kristaps Vilks aicinās paskatīties uz kukaiņu parkā. Pēcpusdienā ar savu skatījumu uz Dundagas pils parku iepazīstinās ainavu arhitekts Guntis Ratkevičs. Pulcēšanās paredzēta pils parkā pie estrādes. Kalnadārzā varēs uzzināt par šīs īpašās vietas vēsturi un mēģināt atpazīt Latvijas dabā sastopamus kokus, puķes, putnus un kukaiņus. Pasākuma apmeklētāji aicināti ievērot distancēšanās noteikumus.

◊ Līdz 19. jūlijam Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzejā apskatāma izstāde "Bezgalīga atgriešanās", kas ir veltījums dzejnieka, Saldus novadnieka Māra Čaklā 80 gadu jubilejai.

◊ Liepājas muzejā skatāma izstāde "Zudusī Liepāja Paula Maksa Berči arhīvā", veltīta izcilā arhitekta Paula Maksa Berči 180 gadu jubilejai.

◊ Kuldīgas novada muzejā apskatāmas izstādes "Drukātais vārds: Kuldīgas preses vēsture" un "Iedvesmojošā Kuldīga 19.–21. gadsimta gleznās un grafikā".

◊ Teikām un leģendām apvītā Ēdoles pils aicina iepazīt tās vēsturi un apskatīt senās detaļas virtuālā ekskursijā Facebook.

KURZEMES KULTŪRAS PIELIKUMS

Iznāk vienu reizi mēnesī.
Izplatīts kā reģionālo laikrakstu "Kurzemes Vārds", "Kurzemnieks", "Saldus Zeme" un "Talsu Vēstis" bezmaksas pielikums.

Internetā pieejams izdevniecību mājaslapās kurzemnieks.lv, sz.lv un talsuvestis.lv, kā arī reģionālajā portālā liepajniekiem.lv.
Redkolēģija: Daiga Bitīniece ("Kurzemnieks"), Mairīta Balode ("Talsu Vēstis"), Linda Kilevica ("Kurzemes Vārds"), Andra Valkīra ("Saldus Zeme").

Projekta vadītāja:
Anda Pūce.
Kontakts:
tālrunis 26436485,
e-pasts anda@kurzemes-vards.lv.

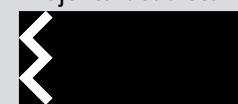
Kurzemes Vārds

Saldus Zeme
LAIKRAKSTS BROČENU NOVADAM UN SALDUS NOVADAM

Talsu Vēstis

Kurzemnieks
LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMĒ

Projektu atbalsta

VALSTS
KULTŪRKAPITĀLA FONDS